GUVERNUL ROMÂNIEI

PROGRAMUL DE CONVERGENŢĂ

2015-2018

- Aprilie 2015 -

CUPRINS

INTRODUCERE 4

1. CADRUL GENERAL AL POLITICII ECONOMICE 6

1.1. CONTEXTUL GENERAL AL POLITICII ECONOMICE 6

1.2. POLITICA MONETARĂ ŞI A CURSULUI DE SCHIMB 7

2. PERSPECTIVE ECONOMICE 10

2.1. ECONOMIA LA NIVEL GLOBAL / IPOTEZE TEHNICE 10

2.2. EVOLUŢII CICLICE ŞI PERSPECTIVE ACTUALE 12

2.3. SCENARIUL PE TERMEN MEDIU 14

2.4. BALANŢE SECTORIALE 16

2.5. SCENARIUL MACROECONOMIC PE TERMEN MEDIU ÎN CONDIŢIILE IMPLEMENTĂRII NOULUI COD FISCAL 17

3. SOLDUL BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT ŞI AL DATORIEI 20

3.1. STRATEGIA DE POLITICI 20

3.2. POLITICA BUGETARĂ ÎN ANUL 2015 20

3.3. PERSPECTIVELE BUGETARE PE TERMEN MEDIU 24

3.4. IMPACTUL ADERĂRII LA UE ASUPRA FINANŢELOR PUBLICE 28

3.4.1. ALOCĂRILE DIN BUGETUL UNIUNII EUROPENE – CFM 2007-2013 28

3.4.2.POZIŢIA FINANCIARĂ NETĂ A ROMÂNIEI ÎN RELAŢIA CU BUGETUL UE (2007-2015) 30

3.4.3. ALOCĂRILE DIN BUGETUL UNIUNII EUROPENE – CFM 2014-2020 31

3.5. EVOLUŢIILE ŞI NIVELUL DATORIEI GUVERNAMENTALE 32

3.6.IMPACTUL PROIECTULUI DE COD FISCAL ASUPRA BALANŢEI GUVERNAMENTALE 36

3.7.CLAUZA PENTRU REFORME STRUCTURALE 41

4. ANALIZA DE SENZITIVITATE ŞI COMPARAŢIA CU VARIANTA PRECEDENTĂ A PROGRAMULUI DE CONVERGENŢĂ 45

4.1. RISCURI 45

4.2. SENZITIVITATEA DATORIEI PUBLICE 46

4.3. COMPARAREA CU VARIANTA PRECEDENTĂ A PROGRAMULUI DE CONVERGENŢĂ 48

5. SUSTENABILITATEA PE TERMEN LUNG A FINANŢELOR PUBLICE 49

6. CALITATEA FINANȚELOR PUBLICE 52

6.1. VENITURILE BUGETARE 52

6.2. CHELTUIELILE BUGETARE 54

7. CARACTERISTICILE INSTITUŢIONALE ALE FINANŢELOR PUBLICE 55

7.1. REGULI FISCALE 55

ANEXE 59

LISTA TABELELOR

TABEL 1 - RITMUL MEDIU ANUAL DE CREŞTERE A PIB ÎN PERIOADA 2009 – 2014 (%) 5
TABEL 2 - PERSPECTIVE PRIVIND PIB PE LOCUITOR LA PCS 5
TABEL 3 - CONTRIBUŢIA FACTORILOR LA CREŞTEREA PIB POTENŢIAL 14
TABEL 4 - COMPONENTELE PIB 15
TABEL 5 - COMPONENTELE PIB – SCENARIUL ALTERNATIV 17
TABEL 6 - EVOLUŢIA PIEŢEI FORŢEI DE MUNCĂ 18
TABEL 7 - BALANŢE SECTORIALE 18
TABEL 8 - CONTRIBUŢIA FACTORILOR LA CREŞTEREA PIB POTENŢIAL - SCENARIUL ALTERNATIV 19
TABEL 9 - EVOLUȚIE DEFICITE BUGETARE 20
TABEL 10 - IMPACTUL MĂSURII DE EXTINDERE A COTEI REDUSE DE TVA DE 9% 21
TABEL 11 - ESTIMĂRI EVOLUȚIE BUGET GENERAL CONSOLIDAT 24
TABEL 12 - BALANȚA FINANCIARĂ NETĂ A ROMÂNIEI ÎN RELAȚIA CU UNIUNEA EUROPEANĂ PENTRU CFM 2007-2013 30
TABEL 13 - COD FISCAL 38
TABEL 14 - INDICATORI DEMOGRAFICI 51
TABEL 15 - PROGNOZA PE TERMEN LUNG A CHELTUIELILOR CU PENSIILE 52

LISTA GRAFICELOR

GRAFIC 1 - CONTRIBUŢII LA CREŞTEREA REALĂ A PIB 12
GRAFIC 2 - POZIŢIA BUGETARĂ CONSOLIDATĂ (ESA 2010, %PIB) 24
GRAFIC 3 - RANDAMENTELE TITLURILOR DE STAT PE PIAŢA PRIMARĂ 33
GRAFIC 4 - DATORIA GUVERNAMENTALĂ BRUTĂ CONFORM METODOLOGIEI UE 35
GRAFIC 5 - DATORIA GUVERNAMENTALĂ CONFORM METODOLOGIEI UE 35
GRAFIC 6 - FACTORI DE INFLUENTA ASUPRA DATORIEI GUVERNAMENTALE 47
GRAFIC 7 - FACTORII DE INFLUENŢĂ ASUPRA PLĂŢILOR DE DOBÂNDĂ 47
GRAFIC 8 - COMPARAŢIE ÎNTRE PROGNOZELE CREŞTERII PIB 48
GRAFIC 9 - COMPARAŢIE ÎNTRE PROGNOZELE CREŞTERII FBCF 48
GRAFIC 10 - COMPARAŢIE ÎNTRE PROGNOZELE CREŞTERII CONSUMULUI PRIVAT 49
GRAFIC 11 - COMPARAŢIE ÎNTRE CONTRIBUŢIILE EXPORTULUI NET LA CREŞTEREA PIB 49
GRAFIC 12 - STRUCTURA POPULAȚIEI: 2013-2060 50
GRAFIC 13 - EVOLUȚIA POPULAŢIEI 51

INTRODUCERE

Ediția din 2015 a Programului de convergenţă pentru perioada 2015 - 2018 a fost elaborată pe baza Regulamentului (CE) Nr. 1466/1997 al Consiliului privind consolidarea supravegherii poziţiilor bugetare şi supravegherea şi coordonarea politicilor economice, așa cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1055/2005 al Consiliului şi Regulamentul (UE) nr. 1175/2011 al Parlamentului European şi al Consiliului.

Programul de Convergenţă este realizat ținând cont de *Codul de conduită referitor la Specificaţiile privind Implementarea Pactului de Stabilitate şi Creştere* şi la *Liniile orientative pentru formatul şi conţinutul Programelor de Stabilitate şi de Convergenţă* din 3 septembrie 2012.

Transmiterea de către statele membre şi evaluarea de către CE a Programului de Convergență reprezintă o componentă a „Semestrului European" care privește întărirea coordonării politicilor economice, structurale şi bugetare. Semestrul european este instrumentul principal pentru Strategia Europa 2020, instrumentul preventiv al Pactului de stabilitate şi creștere (amendat prin intrarea în vigoare, în data de 13 decembrie 2011, a pachetului de 6 acte comunitare) şi Procedurii de dezechilibre macroeconomice.

România a realizat în anul 2014 un deficit structural al Bugetului General Consolidat de 1,0% din PIB, ceea ce corespunde prevederilor Tratatului privind Stabilitatea, Coordonarea şi Guvernanța în cadrul Uniunii Economice şi Monetare de încadrare în obiectivul bugetar pe termen mediu (OTM).

Continuarea procesului de reforme în special al celui de consolidare fiscală, în baza acordului de finanțare de tip preventiv încheiat cu UE, FMI şi BM este de natură să confere coerența politicilor macroeconomice şi financiare, contribuind la consolidarea încrederii investitorilor şi menținerea stabilității macroeconomice şi fiscale.

Pe termen mediu, obiectivul specific al politicii bugetare este reprezentat de menținerea în continuare a deficitului bugetar ce corespunde Tratatului privind Stabilitatea, Coordonarea şi Guvernanța în cadrul Uniunii Economice şi Monetare. Țintele planificate sunt de 1,45% din PIB în 2015, sumă care include un ajustor de 0,25 puncte procentuale din PIB pentru cofinanțarea proiectelor susținute din fonduri europene, iar pentru perioada 2016-2018 deficit sub 1,2% din PIB (conform metodologiei ESA).

În Analiza anuală a creșterii pentru anul 2015, Comisia Europeană a identificat investițiile, reformele structurale și responsabilitatea bugetară ca fiind elemente esențiale ale strategiei de politică economică a Uniunii Europene pentru a crea locuri de muncă și creștere economică. În aceste condiții, România intenționează să solicite activarea "clauzei de reformă structurală" ceea ce implică o abatere temporară a deficitului bugetar de 0,5 pp din P.I.B.

România realizează demersurile pentru participarea la Fondul Unic de Rezoluţie şi va întreprinde paşii necesari în vederea aderării la pilonii Uniunii Bancare. În paralel, progresele economice importante realizate pe parcursul anului 2014 şi estimările privind menţinerea

acestei tendinţe şi în anii următori permit un orizont de timp mediu necesar îndeplinirii criteriilor de convergenţă nominală şi apropierea de convergenţa reală.

Guvernului României își păstrează angajamentul din Programul anterior de convergență de adoptare a monedei euro începând de la data de 1 ianuarie 2019.

Din punct de vedere al convergenței reale, evaluată prin decalajele față de media europeană a produsului intern brut pe locuitor exprimat prin puterea de cumpărare standard (PCS), România a progresat semnificativ în ultimii doi ani, situându-se în prezent la circa 55% faţă de media UE-28, comparativ cu 54,5% în 2013 şi 52,8% în 2012.

De altfel, procesul de convergență reală a economiei românești a continuat şi în anii de criză, ritmul PIB-ului pe locuitor fiind pe întreaga perioadă 2009 – 2013 cu peste 2 puncte procentuale peste cel de pe ansamblul Uniunii Europene.

Tabel 1 - Ritmul mediu anual de creştere a PIB în perioada 2009 – 2014 (%)

	UE28	Romania
Creşterea reală	0,0	-0,1
Deflator	1,1	4,1
Creşterea nominală	1,1	4,1
Creştere PIB pe locuitor la PCS (2009-2013) (Puterea de cumpărare standard)	0,5	3,0

Sursa: Eurostat şi Comisia Naţională de Prognoză

Experienţa noilor state membre care au aderat la moneda euro evidenţiază că un astfel de obiectiv este realist în măsura în care raportul faţă de media UE a produsului intern brut pe locuitor depăşeşte 60%.

În concordanţă cu evoluţiile economice explicitate în acest Program, convergenţa reală a României va ajunge în anul 2018 la circa 65%, existând perspectiva ca la orizontul anului 2020 produsul intern brut pe locuitor la PCS din România să reprezinte 71% din media europeană.

Tabel 2 - Perspective privind PIB pe locuitor la PCS

	2013	2018	2020
PIB pe locuitor la PCS	14.500	18.900	21.100
- % din media UE-28	54,5	65,5	71,0

Sursa: Eurostat şi Comisia Naţională de Prognoză

1. CADRUL GENERAL AL POLITICII ECONOMICE

1.1. CONTEXTUL GENERAL AL POLITICII ECONOMICE

În conformitate cu Programul de Guvernare, cu luarea în considerare a obiectivelor prevăzute în Strategia Europa 2020, Acordul preventiv cu UE şi FMI şi Tratatul privind stabilitatea, coordonarea şi guvernanţa în cadrul uniunii economice şi monetare, strategia economică pe termen mediu a Guvernului este orientată către promovarea competitivităţii şi ocupării forţei de muncă, consolidarea finanţelor publice şi a stabilităţii financiare, continuarea implementării reformelor structurale, creşterea atragerii fondurilor europene şi asigurarea coerenţei mixului de politici economice. Strategia şi politica economică sunt întemeiate pe principiul echilibrului între politicile de consolidare fiscală, susţinerea mediului economic şi protecţia şi solidaritatea socială.

România a înregistrat în ultimii ani progrese considerabile în direcţia reducerii dezechilibrelor macroeconomice şi refacerii unui spaţiu de manevră fiscală şi financiară, care împreună cu politicile monetare şi reformele structurale implementate sau în curs de implementare, au contribuit la menţinerea stabilităţii macroeconomice şi financiare.

În perioada 2009 – 2011, România a înregistrat cele mai mari deficite bugetare ca urmare a consecinţelor crizei economico-financiare şi a politicii fiscale pro-ciclice din anii de dinaintea crizei, ceea ce a generat riscuri importante pentru creşterea şi stabilitatea economică. Implementarea măsurilor de consolidare fiscală au vizat reducerea deficitului bugetar şi îmbunătăţirea situaţiei finanţelor publice.

În perioada 2012-2014, prin politica bugetară caracterizată de un management prudent al cheltuielilor publice şi de îmbunătăţire semnificativă a managementului datoriei publice, s-au înregistrat progrese importante în vederea reducerii riscurilor:

- În anul 2013, România a ieşit din procedura de deficit excesiv.
- Deficitul bugetar calculat conform metodologiei europene s-a redus cu 3,8 puncte procentuale în perioada 2011-2014, respectiv de la 5,3% în anul 2011, la 1,5% din PIB în anul 2014, în condiţiile în care creşterea economică a fost relativ modestă comparativ cu ratele de creştere de dinaintea crizei, fapt ce confirmă continuarea procesului de consolidare fiscală şi încadrarea în parametrii stabiliţi, ca urmare a unei politici bugetare prudente şi sustenabile. Deficitul bugetar aferent anului 2014 reprezintă 1,5% din PIB, situându-se astfel mult sub media deficitului bugetar pentru zona euro de 2,4% din PIB şi pentru UE28 de 2,9% din PIB, fiind a treia țară cu cel mai mic deficit.
- S-a înregistrat o reducere semnificativă a deficitului structural. Conform estimărilor, deficitul bugetar ajustat ciclic s-a redus de la 3,6% din PIB în 2011 la 1,0% din PIB în anul 2014, ajungând la valoarea obiectivului bugetar pe termen mediu pentru România.

1.2. POLITICA MONETARĂ ŞI A CURSULUI DE SCHIMB

Potrivit statutului său[1], Banca Naţională a României are ca obiectiv fundamental asigurarea şi menţinerea stabilităţii preţurilor, acestea reprezentând cea mai bună contribuţie pe care politica monetară o poate aduce la realizarea unei creşteri economice sustenabile. Începând cu luna august 2005, politica monetară se implementează în contextul strategiei de ţintire directă a inflaţiei, care coexistă cu regimul de flotare controlată a cursului de schimb. Acest regim al ratei de schimb este compatibil cu utilizarea ţintei de inflaţie drept ancoră nominală a politicii monetare şi permite un răspuns flexibil al acestei politici la şocurile neprevăzute ce pot afecta economia.

Conform caracteristicilor sale instituţionale actuale, politica monetară a BNR a fost şi rămâne ferm orientată în direcţia asigurării şi menţinerii stabilităţii preţurilor pe termen mediu, corespunzător ţintei staţionare de inflaţie de 2,5 la sută ±1 punct procentual[2], precum şi spre coborârea şi consolidarea ratei anuale a inflaţiei, pe orizontul temporal mai îndepărtat, la niveluri compatibile cu definiţia cantitativă a stabilităţii preţurilor adoptată de Banca Centrală Europeană.

Din această perspectivă, contextul specific al anului 2014 a justificat/reclamat o ajustare cvasicontinuă, însă prudentă, a conduitei politicii monetare şi a parametrilor unora din instrumentele sale, acţiunile şi abordarea băncii centrale vizând susţinerea tendinţei descendente a anticipaţiilor inflaţioniste pe termen mediu şi ancorarea lor fermă în linie cu ţinta staţionară de inflaţie, concomitent cu revigorarea activităţii de creditare, refacerea încrederii şi cu îmbunătăţirea mecanismului de transmisie monetară, de natură să contribuie la redresarea sustenabilă a economiei; un obiectiv secundar l-a constituit continuarea armonizării mecanismului RMO cu standardele şi practicile în materie ale Băncii Centrale Europene şi ale principalelor bănci centrale ale statelor membre ale UE. Astfel, pe lângă reducerea graduală a ratei dobânzii de politică monetară - de la nivelul de 4 la sută la 2,75 la sută - ajustarea a presupus diminuarea în mai mulţi paşi a ratelor RMO aplicabile pasivelor în lei şi respectiv celor în valută ale instituţiilor de credit, precum şi îngustări succesive ale coridorului simetric format de ratele dobânzilor facilităţilor permanente în jurul ratei dobânzii de politică monetară.

În prima parte a anului 2014, configurarea politicii monetare a avut ca principal reper trendul alert descendent al valorilor curente şi al celor proiectate pe termen foarte scurt ale ratei anuale a inflaţiei şi poziţionarea lui tot mai confortabilă sub limita de jos a intervalului de variaţie al ţintei staţionare[3], implicit sub nivelurile prognozate anterior, în condiţiile

[1] Legea nr. 312/2004.

[2] Începând cu luna decembrie a anului 2013, BNR a adoptat o ţintă staţionară multianuală de inflaţie, situată la nivelul de 2,5 la sută ±1 punct procentual, în condiţiile în care anterior strategia politicii monetare s-a caracterizat prin ţinte anuale de inflaţie (decembrie/decembrie), gradual descrescătoare, stabilite pe un orizont temporal de doi ani; acestea au fost coborâte de la 7,5 la sută ±1 punct procentual în 2005, la 3,0 la sută ±1 punct procentual în 2011, în 2010 şi 2012 ţintele fiind menţinute la nivelul celor din anii precedenţi, anume la 3,5 la sută ±1 punct procentual, respectiv 3 la sută ±1 punct procentual.

[3] Rata anuală a inflaţiei a consemnat în acest interval minime istorice succesive, coborând în luna iunie la 0,66 la sută - cel mai scăzut nivel din ultimii 24 de ani.

suprapunerii influenţei tranzitorii a şocurilor pozitive de natura ofertei produse în 2013[4] peste efectele de durată exercitate de deficitul persistent de cerere agregată, de anticipaţiile inflaţioniste descrescătoare, precum şi de decelerarea inflaţiei în zona euro. Evoluţia se anticipa a fi însă succedată de reintrarea relativ rapidă a ratei anuale a inflaţiei în intervalul de variaţie al ţintei staţionare şi de plasarea ei ulterioară în apropierea limitei superioare a acestuia[5]. Pe lângă previzibila epuizare în semestrul II a efectelor şocurilor ofertei, o asemenea perspectivă avea ca suport tendinţa de restrângere treptată a valorilor prognozate ale *gap*-ului negativ al PIB, implicit a presiunilor sale dezinflaţioniste - potenţial impulsionată de dinamizarea peste aşteptări a activităţii economice în ultimul trimestru al anului 2013 - precum şi ipoteza privind consemnarea în 2014 a unor producţii agricole normale.

În aceste condiţii, BNR a prelungit în primele două luni ale anului 2014 ciclul de scădere a ratei dobânzii de politică monetară[6] - operând asupra acesteia două tăieri succesive de câte 0,25 puncte procentuale - dar l-a întrerupt în martie, menţinând ulterior rata dobânzii-cheie la nivelul de 3,50 la sută, considerat adecvat din perspectiva asigurării stabilităţii preţurilor pe termen mediu. În luna ianuarie, BNR a diminuat şi rata RMO aplicabilă pasivelor în lei ale băncilor, precum şi rata RMO aplicabilă pasivelor în valută - cu 3 puncte procentuale[7], respectiv cu 2 puncte procentuale[8]- pentru ca în luna iulie, cea din urmă să fie din nou redusă cu 2 puncte procentuale[9]; cele trei măsuri au fost circumscrise procesului de armonizare a mecanismului RMO cu standardele în materie ale BCE, prima dintre ele vizând însă prioritar sprijinirea revigorării sustenabile a procesului de creditare.

Ciclul de scădere prudentă a ratei dobânzii de politică monetară a fost însă reluat în august şi prelungit ulterior, inclusiv pe parcursul primelor două luni ale anului 2015, în condiţiile în care rata anuală a inflaţiei a continuat să se plaseze cvasiconstant sub limita de jos a intervalului de variaţie al ţintei staţionare, implicit sub valorile prognozate anterior - coborând în decembrie la 0,83 la sută[10] şi în ianuarie 2015 la 0,41 la sută - iar traiectoria previzionată a acesteia a consemnat repetate/semnificative ajustări descendente, rămânând, în contextul proiecţiei trimestriale actualizate în februarie 2015, pe un palier sensibil inferior punctului central al ţintei staţionare chiar şi pe orizontul mai îndepărtat al prognozei; în perioada recentă şi pe termen scurt, schimbarea de comportament a inflaţiei se datora în exclusivitate acţiunii temporare a factorilor de natura ofertei (declinul abrupt al preţului internaţional al petrolului şi oferta sporită de produse agricole alimentată inclusiv

[4] Impactul major exercitat asupra preţurilor alimentelor de producţia agricolă foarte bună realizată în anul 2013 şi reducerea în luna septembrie 2013 a cotei TVA pentru unele produse de panificaţie (de la 24 la sută la 9 la sută).
[5] Perspectiva a fost reconfirmată de cele două proiecţii trimestriale actualizate în acest interval.
[6] BNR a reiniţiat acest ciclu în luna iulie 2013, efectuând în decursul a 8 luni şase scăderi consecutive ale ratei dobânzii de politică monetară, care au cumulat 1,75 puncte procentuale.
[7] De la 15 la sută la 12 la sută, măsura intrând în vigoare începând cu perioada de aplicare 24 ianuarie – 23 februarie 2014.
[8] De la 20 la sută la 18 la sută, măsura intrând în vigoare începând cu perioada de aplicare 24 ianuarie – 23 februarie 2014.
[9] Măsura a intrat în vigoare începând cu perioada de aplicare 24 iulie-23 august 2014.
[10] Astfel, rata medie anuală a inflaţiei s-a redus în 2014 la 1,1 la sută – cel mai scăzut nivel din ultimii 25 de ani.

de importuri), în timp ce pe orizontul mediu de timp ea avea ca principal resort relativa temperare a evoluţiei aşteptate a inflaţiei CORE2 ajustat[11].

În acest context BNR a efectuat cinci scăderi consecutive ale ratei dobânzii de politică monetară, în paşi de 0,25 puncte procentuale, nivelul acesteia fiind redus astfel la 2,25 la sută în luna februarie 2015. Complementar tăierilor operate asupra ratei dobânzii de politică monetară, BNR a îngustat progresiv, începând cu luna septembrie (cu câte ± 0,25 puncte procentuale) coridorul simetric format de ratele dobânzilor facilităţilor permanente în jurul ratei dobânzii de politică, amplitudinea sa restrângându-se în luna februarie la ±2 puncte procentuale; măsura a vizat reducerea volatilităţii ratelor dobânzilor de pe piaţa monetară interbancară şi consolidarea transmisiei semnalului ratei dobânzii de politică monetară, inclusiv în contextul potenţialei creşteri în perspectivă a excedentului structural de lichiditate din sistemul bancar, în principal pe seama operaţiunilor Trezoreriei asociate utilizării fondurilor europene. Pe deasupra, în septembrie şi în noiembrie, banca centrală a mai scăzut câte 2 puncte procentuale din nivelul ratei RMO aplicabile pasivelor în lei, respectiv din cel al ratei RMO aplicabile pasivelor în valută ale băncilor, acestea fiind reduse astfel la 10 la sută[12], respectiv la 14 la sută[13].

În perioada următoare, inclusiv pe orizontul mediu de timp, politica monetară va continua să urmărească asigurarea stabilităţii preţurilor pe termen mediu, prin ancorarea solidă a anticipaţiilor inflaţioniste şi într-o manieră care să sprijine creşterea economică - inclusiv prin refacerea încrederii şi revigorarea procesului de creditare, în condiţiile menţinerii coerenţei temporale a acesteia şi ale sincronizării ei cu ciclurile politicilor monetare ale băncilor centrale din regiune şi din zona euro.

Atât pe termen scurt, cât şi pe orizontul mai îndelungat de timp, calibrarea parametrilor instrumentelor politicii monetare, în contextul adecvării condiţiilor monetare reale în sens larg şi implicit a conduitei politicii monetare, va fi corelată, în principal, cu intensitatea presiunilor dezinflaţioniste ale deficitului de cerere agregată - anticipată a fi în scădere graduală - precum şi cu comportamentul anticipaţiilor inflaţioniste pe termen mediu, inclusiv cu potenţialele riscuri induse la adresa sa de eventuale şocuri interne şi/sau externe. Un rol esenţial în fundamentarea deciziilor vor continua să-l deţină, de asemenea, incertitudinile şi configuraţia balanţei riscurilor asociate prognozei inflaţiei, inclusiv probabilitatea de materializare a acestora, precum şi dinamica ameliorării mecanismului de transmisie a politicii monetare, implicit a activităţii de creditare a sectorului privat şi a comportamentului de economisire/investire al agenţilor economici. În corelaţie cu evoluţiile macroeconomice prevalente, precum şi cu particularităţile funcţionării diferitelor segmente ale pieţei financiare, va fi continuat şi procesul de ajustare a caracteristicilor unor componente ale cadrului operaţional al politicii monetare având ca scop, pe de o parte, reducerea volatilităţii ratelor dobânzilor de pe piaţa monetară interbancară şi consolidarea transmisiei semnalului

[11] Aceasta reflecta influenţa revizuirii în scădere a inflaţiei aşteptate în zona euro şi în alte ţări din UE precum şi acţiunea dezinflaţionistă mai intensă prezumată a fi exercitată de anticipaţiile inflaţioniste pe termen mediu, doar parţial contrabalansate de impactul relativei accentuări a trendului de restrângere a valorilor prognozate ale deficitului de cerere agregată.

[12] Măsura a intrat în vigoare începând cu perioada de aplicare 24 octombrie -23 noiembrie 2014.

[13] Măsura a intrat în vigoare începând cu perioada de aplicare 24 noiembrie -23 decembrie 2014.

ratei dobânzii de politică monetară şi, pe de altă parte, creşterea gradului de armonizare a acestor instrumente cu standardele şi practicile în materie ale Băncii Centrale Europene şi ale principalelor bănci centrale ale statelor membre ale UE.

Viabilitatea şi eficacitatea unei asemenea configurări a politicii monetare sunt însă condiţionate de continuarea consolidării fiscale şi de accelerarea reformelor structurale, concomitent cu intensificarea atragerii fondurilor europene, corespunzător prevederilor acordurilor încheiate cu UE, FMI şi Banca Mondială, acestea fiind esenţiale pentru prevenirea creşterii primei de risc suveran, implicit pentru asigurarea şi menţinerea stabilităţii preţurilor pe termen mediu, ca premisă a unei creşteri economice sustenabile şi de durată.

2. PERSPECTIVE ECONOMICE

2.1. ECONOMIA LA NIVEL GLOBAL / IPOTEZE TEHNICE

Previziunile de iarnă ale Comisiei Europene estimează că 2015 va fi al treilea an de creştere economică pentru Uniunea Europeană (UE), situată însă la niveluri reduse, care nu ating valorile înregistrate în perioada pre-criză. Astfel, după o creştere a PIB-ului real de 1,7 % în UE şi 1,3% în zona euro în 2015, se preconizează că activitatea se va intensifica în anul 2016, atingând 2,1 % în UE şi, respectiv, 1,9 % în zona euro. Fiecare din aceste cifre reprezintă o revizuire în sens crescător de 0,2 puncte procentuale în comparaţie cu previziunile din toamna anului 2014.

Creşterea economică la nivel mondial a fost de 3,4% în anul 2014, reflectând astfel, o uşoară revenire a cererii în economiile avansate faţă de anul 2013 şi o încetinire a creşterii economice pe pieţele emergente şi în curs de dezvoltare.

Estimările FMI cuprinse în prognoza World Economic Outlook din aprilie 2015 prevăd o creştere a economiei globale cu 3,5% pentru anul 2015 şi cu 3,8% în 2016, ritmul de creştere a PIB-ului menţinându-se la acelaşi nivel cu cel estimat în prognoza din ianuarie 2015. Pentru economiile avansate, creşterea este prognozată să fie mai puternică în 2015 decât în 2014 dar mai slabă în cazul pieţelor emergente, prezentând perspective estompate pentru unele economii de piaţă emergente, mari exportatoare de petrol.

În acest context, se presupune că în multe economii avansate, menţinerea unor politici monetare relaxante este esenţială pentru susţinerea activităţii economice. De asemenea, în unele economii este nevoie de creşterea investiţiilor în infrastructură şi de implementarea reformelor structurale. În multe economii emergente, spaţiul de manevră oferit de politica macroeconomică pentru sprijinirea creşterii economice rămâne limitat. Însă în unele din aceste state, preţul redus al petrolului va ajuta la diminuarea inflaţiei şi vulnerabilităţilor externe, ceea ce va reduce presiunile asupra băncilor centrale pentru majorarea dobânzilor.

În aceste condiţii, se anticipează o creştere a PIB-ului în economiile avanstate cu 2,4% în 2015 şi 2016 faţă de 1,8% cât a înregistrat în anul 2014. De asemenea, se estimează o creştere economică în Zona Euro de 1,5% în 2015, şi respectiv 1,6% în 2016.

Evoluţia Germaniei, principalul partener al României în ceea ce priveşte comerţul exterior, şi care reprezintă în acelaşi timp motorul economiei Uniunii Europene, este pozitivă atât în anul 2015 cât şi în anul următor. Astfel, ritmul de creştere se va menţine în 2015 la acelaşi nivel ca cel din 2014 şi anume de 1,6% urmând ca în 2016 să înregistreze o creştere de 1,7%, contribuind astfel la susţinerea exporturilor româneşti.

Despre Italia, se poate spune că, după o scădere a PIB-ului cu 0,4% în anul 2014, pentru anul 2015 se preconizează o uşoară creştere economică de 0,5% urmat de o accelerare a ritmului de creştere în 2016 până la 1,1%.

În ceea ce priveşte Franţa, se anticipează o redresare economică a acesteia în anul 2015, estimându-se o creştere economică de 1,2% faţă de doar 0,4% înregistrat în anul 2014. Pentru anul 2016, FMI a revizuit în creştere estimările privind economia Franţei până la 1,5%.

Proiecţia preţului ţiţeiului brent a fost revizuită în scădere, de la 96,3$/baril cât s-a înregistrat în anul 2014 la un nivel de 58,1$/baril în 2015. Pentru anul 2016 se estimează o uşoară majorare faţă de anul 2015 a preţului ţiţeiului brent ajungând până la 65,7 $/baril.

Luând în considerare evoluţia economiei mondiale în următoarea perioadă, în România, pentru intervalul 2015-2016 se estimează creşteri medii anuale ale exporturilor de bunuri, cu 7,2% iar la importuri cu 7,7%. După ce în anul 2014 deficitul comercial FOB-CIF a înregistrat o pondere în PIB de 4,0%, acesta se va situa pe un trend ascendent, atingând nivelul de 4,5% în anul 2016.

2.2. EVOLUŢII CICLICE ŞI PERSPECTIVE ACTUALE

PERSPECTIVE ACTUALE

În anul 2014, în România, PIB a crescut cu 2,8%, fiind al patrulea an de creştere (1,1% în 2011, 0,6% în 2012, 3,4% în 2013), ceea ce consolidează tendinţa de revenire din criza economică şi financiară care a afectat şi România în anii 2009 şi 2010. Creşterea din 2014 s-a datorat, în principal, contribuţiei pozitive a **cererii interne**. Principalul factor al acestei creşteri, consumul privat, a fost susţinut de o creştere puternică a **salariului real şi de rate ale dobânzii** ce au atins niveluri minime record.

Consumul final s-a majorat cu 4,6% ca urmare a creşterii consumului privat cu 4,5%, în condiţiile unei inflaţii scăzute şi a consumului guvernamental cu 5,3%.

Activitatea investiţională a fost redusă, **formarea brută de capital fix** înregistrând o scădere cu 3,5%. Acest fapt a fost determinat de incertitudinile crescute în rândul investitorilor, în special al investitorilor străini, precum şi de o contribuţie scăzută a investiţiilor guvernamentale.

Exportul de bunuri şi servicii s-a majorat cu 8,1%, în timp ce importurile s-au majorat cu 7,7%, contribuţia **exportului net** fiind aproape nulă.

Grafic 1 - Contribuţii la creşterea reală a PIB

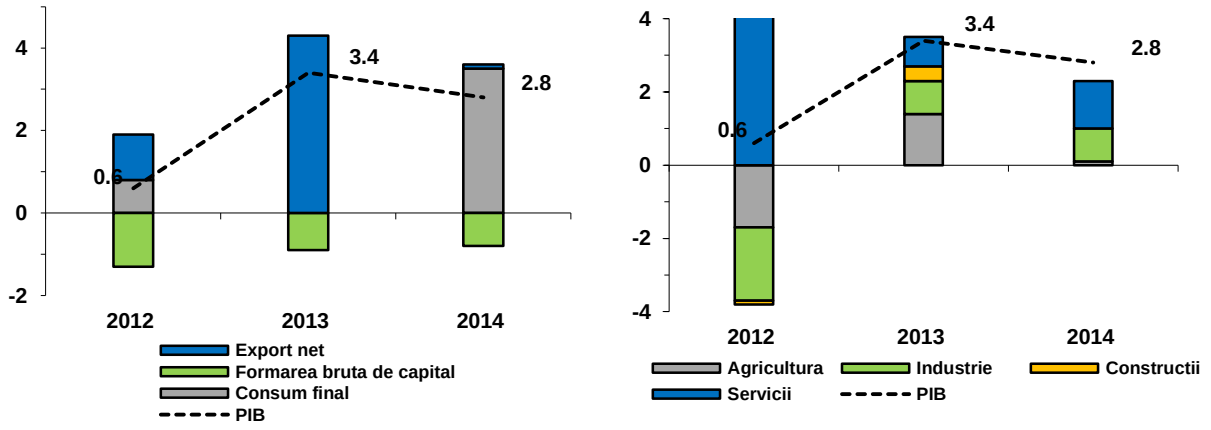

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

Din punct de vedere al **ofertei interne**, s-a remarcat creşterea valorii adăugate brute în toate sectoarele economice: în industrie cu 3,6%, în servicii cu 2,6%, în agricultură cu 1,5%, iar în construcţii s-a înregistrat o majorare de 0,3%.

La sfârşitul anului 2014 rata anuală a inflaţiei a ajuns la un minim istoric de după 1990, atingând un nivel de 0,83%, cu 0,72 puncte procentuale sub cel înregistrat la sfârşitul anului 2013. Ca medie anuală, inflaţia s-a situat cu 2,91 puncte procentuale sub media anului anterior, ajungând la 1,07%.

Procesul de dezinflaţie s-a manifestat în contextul scăderii preţurilor produselor agricole. Această scădere s-a datorat atât unei producţii peste medie şi a închiderii unor pieţe

importante de desfacere, cât şi a unui declin substanţial al cotaţiilor internaţionale ale ţiţeiului, manifestat în ultimul trimestru al anului 2014. La toate acestea se adaugă şi efectul favorabil de amânare a procesului de liberalizare a preţului gazelor naturale de la începutul lunii octombrie.

Cu toate acestea, în 2014, la nivelul Uniunii Europene, România a înregistrat cea mai mare inflaţie anuală la sfârşitul anului în condiţiile în care majoritatea ţărilor au consemnat un proces de deflaţie.

Preţurile de consum în luna martie 2015 comparativ cu decembrie 2014 au crescut cu 1,17%, în special datorită majorării cu 1,39% a preţurilor mărfurilor alimentare. Impactul cel mai mare asupra majorării preţurilor la mărfurile alimentare l-a avut creşterea preţurilor la legume şi fructe.

Inflaţia anuală în luna martie 2015 a atins nivelul de 0,79%, înregistrând o scădere cu 0,25 puncte procentuale faţă de martie 2014.

Pentru anul 2015 se aşteaptă ca inflaţia să atingă un nou minim istoric, ajungând la o valoare de 0,7% la sfârşitul anului, cu o medie anuală de 0,2%. Estimările au luat în calcul impactul reducerii cotei de TVA de la 24% la 9% la toate produsele alimentare, la băuturi nealcoolice şi la serviciile de alimentaţie publică, măsură care se va aplica de la 1 iunie 2015.

În 2014, **ocuparea** forţei de muncă, bazată pe datele din Conturile Naţionale, s-a majorat cu 1,0% ca rezultat al majorării în industrie cu 3,2%, în sectorul serviciilor cu 2,1%, iar în construcţii cu 1,4%, în timp ce în agricultură s-a redus cu 2,1%. Totuşi, salariaţii din economie s-au majorat cu 2,0%, ca urmare a creşterii în industrie cu 2,9%, în agricultură cu 2,2% şi în sectorul serviciilor cu 2,0%, în timp ce în construcţii s-a redus cu 1,5%.

Rata şomajului, conform AMIGO, s-a redus de la 7,1% în 2013 la 6,8% în 2014.

EVOLUŢII CICLICE

Creşterea produsului intern brut potenţial a continuat să se îmbunătăţească în 2014 în ciuda unei evoluţii nefavorabile, chiar dacă mai atenuate comparativ cu 2013, a formării brute de capital fix (FBCF). Amplificarea contribuţiei consumului final la creşterea economică conduce la o închidere a decalajului de producţie (output-gap) în 2017, chiar în condiţiile în care creşterea PIB potenţial[14]ajunge să depăşească 3% pe termen mediu[15].

Accelerarea deosebită a creşterii potenţiale în perioada 2015-2018 se face pe fondul unei contribuţii consistente şi în creştere a productivităţii totale a factorilor (*TFP*), care arată caracterul intensiv al creşterii economice şi reflectă schimbările structurale care au avut loc în ultimii ani în economia românească. După scăderile din 2013 şi 2014, FBCF revine treptat la creşteri care determină o îmbunătăţire a contribuţiei stocului de capital la creşterea potenţială. Scăderea investiţiilor nete în utilaje şi mijloace de transport s-a ameliorat în anul

[14]calculată după metoda ECFIN armonizată pentru toate statele membre

[15]Trebuie menţionat faptul că, dacă se ia în considerare doar prognoza macroeconomică până în 2016, creşterea potenţială încetineşte uşor la 2,3% în 2015 şi 2,7% în 2016, fapt ce conduce la un output-gap de -0,7% în 2015 şi la închiderea acestuia în 2016.

2014 (-6.4% faţă de -13.1%) semnalând o tendinţă de reluare a construirii de capacităţi de producţie.

Contribuţia factorului muncă (exprimată prin numărul total de ore lucrate în economie) va reveni la valori pozitive pe intervalul de prognoză. În condiţiile unei rate naturale a şomajului (NAWRU) în uşoară scădere ale cărei efecte sunt compensate de evoluţiile demografice nefavorabile, contribuţia pozitivă a numărului de ore lucrate este rezultatul unor dinamici pozitive a populaţiei ocupate (datorate îmbunătăţirii condiţiilor de pe piaţa muncii), dar şi a numărului mediu de ore lucrate în economie.

Tabel 3 - Contribuţia factorilor la creşterea PIB potenţial

	Contribuţii - % -				
	PIB potenţial	Capital	Muncă	TFP	Output Gap
2014	**2.0**	0.6	-0.1	1.5	**-1.7**
2015	**2.5**	0.7	0.2	1.5	**-1.0**
2016	**2.9**	0.9	0.4	1.6	**-0.6**
2017	**3.1**	1.0	0.5	1.6	**0.0**
2018	**3.2**	1.2	0.4	1.7	**0.7**

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

2.3. SCENARIUL PE TERMEN MEDIU

Pornind de la premisa că ultimele prognoze ale CE şi FMI relevă o accelerare a activităţii economice în UE şi că mediul economic intern se va îmbunătăţi în contextul OUG nr. 6/2015 privind reducerea TVA, se estimează că în România se va înregistra în perioada 2015 – 2018 o îmbunătăţire graduală a performantei economice a României, astfel încât să se recupereze scăderile din perioada de recesiune 2009 – 2010.

În 2015 produsul intern brut va creşte cu 3,2% ca urmare a contribuţiei pozitive a cererii interne. Pentru următorii ani, se aşteaptă o accelerare treptată a ritmului de creştere a PIB până la 4,0% în 2018.

Consumul privat este aşteptat, de asemenea, să înregistreze ritmuri anuale de creştere, de la 3,5% în 2015 la 4,1% în 2018. Consumul guvernamental va fi determinat de o politică bugetară caracterizată printr-o stabilizare a ocupării în sectorul bugetar şi raţionalizare a cheltuielilor cu bunurile şi serviciile.

Considerând evoluţia formării brute de capital fix din 2014 ca fiind conjuncturală, se estimează că în perioada 2015 – 2018, se vor înregistra creşteri care pot fi susţinute de intrări mai substanţiale de fonduri europene. Astfel, creşterile se vor accelera anual, de la 4,5% în 2015 la 6,8% în 2018.

Exportul net îşi va diminua contribuţia la creşterea reală a PIB, comparativ cu 2014, având o contribuţie negativă pe tot intervalul 2015-2018, respectiv de 0,2 procente în 2015, atingând în 2018 nivelul de 0,4 procente din cauza unor creşteri ale importurilor de bunuri şi servicii superioare celor ale exporturilor, importuri generate de investiţiile în creştere.

Tabel 4 - Componentele PIB

- modificări procentuale anuale -

	2015	2016	2017	2018
PIB real	3,2	3,4	3,7	4,0
Cheltuielile consumului privat	3,5	3,6	3,9	4,1
Cheltuielile consumului public	1,0	2,0	1,6	1,5
Formarea brută de capital fix	4,5	5,5	6,3	6,8
Exporturi de bunuri şi servicii	6,1	5,8	6,2	6,3
Importuri de bunuri şi servicii	6,5	6,8	7,2	7,2

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

Creşterea economică pe termen mediu va crea condiţiile îmbunătăţirii ocupării, în special în ceea ce priveşte numărul salariaţilor. Astfel, se estimează că **populaţia ocupată** se va majora, în medie, cu 1,2% anual, iar numărul salariaţilor cu 2,1%.

Rata şomajului, conform AMIGO, se va diminua de la 6,7% în 2015 la 6,4% în 2018.

Începând cu anul 2016 inflaţia se va menţine relativ constantă, situându-se, ca medie anuală, între 2,0% în 2016 şi 2,5% în 2018. Nivelul mai redus din anul 2016 se datorează persistenţei efectului de bază al măsurii de reducere a TVA la alimente cu 15 puncte procentuale. Continuarea procesului de menţinere a inflaţiei la un nivel redus va fi susţinută prin menţinerea conduitei ferme a politicii monetare, în vederea asigurării pe termen mediu a stabilităţii preţurilor. Previziunile au luat în calcul ani agricoli normali şi o volatilitate redusă pentru preţul internaţional al petrolului.

De asemenea, noua metodologie de calcul a accizelor în funcţie de evoluţia inflaţiei, care face mai predictibil impactul acestora asupra preţurilor produselor accizabile, cât şi continuarea reformelor structurale vor menţine procesul de dezinflaţie pe o traiectorie sustenabilă.

Totodată, continuarea procesului de dezinflaţie va contribui la scăderea suplimentară a aşteptărilor inflaţioniste, prin revenirea tendinţei de apreciere în termeni reali a monedei naţionale în raport cu euro. Acest fapt este posibil dacă se are în vedere perspectiva unei creşteri mai accelerate de productivitate în economia românească, faţă de principalii săi

parteneri externi. Impactul cursului de schimb va fi unul modest, manifestat în sensul susţinerii procesului de dezinflaţie.

2.4. BALANŢE SECTORIALE

În anul 2014, creşterea exporturilor româneşti, comparativ cu anul 2013, a fost de 5,8%, în timp ce importurile au crescut cu 5,9%. În aceste condiţii, deficitul comercial FOB-CIF s-a majorat cu 5,9% comparativ cu cel înregistrat în anul 2013.

În primele 2 luni din 2015 exporturile României au crescut cu 3,6% în timp ce importurile s-au majorat cu 3,3%, faţă de perioada corespunzătoare din 2014. Astfel, balanţa comercială (FOB-CIF) s-a închis în primele 2 luni 2015 cu un deficit în valoare de 563,3 mil. euro, mai mic cu 0,8% faţă de cel din perioada de comparaţie a anului anterior.

Ca şi în anul precedent, exportul va rămâne în anul 2015 o componentă a cererii, care va sprijini creşterea economică a României. Astfel, pentru anul 2015 se estimează o creştere a exportului de bunuri cu 7,2%, iar pentru importul de bunuri o creştere de 7,6%.

Pe ansamblu, prognoza pentru 2015 arată că deficitul comercial se va situa, în termeni valorici, la circa 7 mld. euro, cu o pondere în PIB de 4,3%.

Exportul intracomunitar a înregistrat, în ultimii ani, o încetinire a ritmului de creştere, de la 19,1% în 2011, la 8,1% în 2014 chiar cu o scădere cu 1,4% în 2012. În anul 2015, pentru exportul intracomunitar se estimează o uşoară creştere faţă de anul 2014 până la 8,2%. În acest context, ritmul de creştere a exportului intracomunitar îl va devansa pe cel extracomunitar cu 3,5 puncte procentuale. În ceea ce priveşte importul intracomunitar, ritmul de creştere al acestuia se va majora până la 6,8% în acest an, iar cel extracomunitar, va înregistra o creştere cu 9,9%. Având în vedere evoluţiile estimate pentru import şi export, va rezulta pe zona intracomunitară un deficit comercial de 6,7 mld. euro, iar pe cea extracomunitară un mic excedent.

Luând în considerare evoluţia economiei mondiale în următoarea perioadă, pentru intervalul 2016-2018 se estimează creşteri medii anuale ale exporturilor de bunuri de 7,3%, iar la importuri de 7,9%. După ce în anul 2014, ponderea deficitului comercial FOB-CIF în PIB a fost de 4,0%, în anul 2018 va atinge nivelul de 5,1%. Pentru exporturile către zona Uniunii Europene se estimează un ritm mediu anual de creştere de 8,4%, iar pentru importurile intracomunitare de 7,4%. Pentru exporturile şi importurile extracomunitare se estimează o creştere medie de 4,5%, respectiv 9,5%.

În anul 2014, contul curent al balanţei de plăţi a înregistrat un deficit în scădere cu cca. 40% faţă de 2013 ajungând la o pondere în PIB de doar 0,5%. Finanţarea deficitului de cont curent s-a realizat integral prin investiţii străine directe. Investiţiile străine directe au atins valoarea de 2,4 mld. euro şi au fost mai mici cu cca. 11% faţă de anul 2013 când au înregistrat 2,7 mld. euro.

În primele 2 luni ale anului 2015, contul curent al balanţei de plăţi s-a închis cu un excedent în valoare de 285 mil. euro, faţă de un deficit de 201 mil. euro, înregistrat în perioada similară a anului 2014, pe fondul reducerii deficitului înregistrat de balanţa veniturilor primare, al majorării excedentului balanţei bunurilor şi serviciilor şi al transformării deficitului balanţei veniturilor secundare în excedent.

În anul 2015, deficitul contului curent al balanţei de plăţi externe se aşteaptă să atingă o valoare de 1,9 mld. euro, reprezentând 1,2% din PIB. Investiţiile străine directe vor acoperi integral deficitul de cont curent.

Pe termen mediu, nivelul deficitului de cont curent se va menţine la o valoare cuprinsă între 2,3 - 2,8 mld. euro, cu o pondere în PIB de 1,4% în anul 2016 şi 1,5% în 2018. În perioada 2016-2018, ponderea în PIB a soldului net cu restul lumii, luând în calcul şi contul de capital, se va menţine pozitiv, cu un uşor trend descendent, în condiţiile unei contribuţii mai ridicate a contului de capital. Este important de menţionat faptul că ponderea contului de capital în PIB se va diminua de la 2,4% cât va reprezenta în 2016 la 2,2% în anul 2018.

2.5. SCENARIUL MACROECONOMIC PE TERMEN MEDIU ÎN CONDIŢIILE IMPLEMENTĂRII NOULUI COD FISCAL

Implementarea noului Cod fiscal începând cu anul 2016 va avea un impact pozitiv asupra economiei, în general, şi asupra consumului privat şi investiţiilor, în special.

Faţă de scenariul de bază prezentat în varianta actuală a Programului de Convergenţă, prognoza creşterii economice în condiţiile create de măsurile fiscale estimează o creştere suplimentară a produsului intern brut, în termeni reali, de 0,5 – 0,8 puncte procentuale.

Tabel 5 - Componentele PIB – scenariul alternativ

- modificări procentuale anuale -

	2015	2016	2017	2018
PIB real	3,2	4,0	4,2	4,8
Cheltuielile consumului privat	3,5	4,5	4,8	5,4
Cheltuielile consumului public	1,0	2,0	1,6	1,8
Formarea brută de capital fix	4,5	6,0	6,6	7,3
Exporturi de bunuri şi servicii	6,1	5,8	6,2	6,3
Importuri de bunuri şi servicii	6,5	7,0	7,6	7,5

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

Cererea internă se va accelera, înregistrând contribuţii la creşterea produsului intern brut de circa 4,8 procente, în medie, anual. Consumul privat se va majora semnificativ, cu ritmuri

anuale de circa 4,9 faţă de 3,9% în scenariul de bază. Formarea brută de capital fix se va majora cu circa 6,6%, faţă de 6,2% în scenariul de bază.

Acoperirea cererii interne suplimentare va necesita pe lângă surse interne în creştere şi importuri majorate, astfel că exportul net va avea o contribuţie mai negativă la creşterea reală a produsului intern brut.

Efectele implementării măsurilor fiscale se vor resimţi şi în plan social. Astfel, creşterea economică suplimentară va genera, pe de o parte, un număr mai mare de salariaţi, şi pe de altă parte, o creştere a veniturilor populaţiei, în funcţie de comportamentul agenţilor economici.

Tabel 6 - Evoluţia pieţei forţei de muncă

	2015	2016	2017	2018
	MODIFICARE PROCENTUALĂ			
1. Populaţia ocupată totală[1)]	1,1	1,2	1,3	1,3
3. Rata şomajului -%[2)]	6,7	6,5	6,4	6,3
4. Productivitatea muncii[3)]	2,0	2,7	2,9	3,4
7. Compensaţia pe salariat - lei	3,7	4,2	4,4	5,0

[1)] Populaţia ocupată, definiţia pentru conceptul intern din conturi naţionale
[2)] Definiţia armonizată cu Eurostat (Labour Force Survey – AMIGO)
[3)] PIB real pe persoană ocupată

Comparativ cu scenariul de bază în acest scenariu se estimează o creştere mai accelerată a importurilor în perioada 2016-2018, neafectând estimările pentru anul în curs. Acest fapt conduce la o majorare a deficitului de cont curent atât ca valoare, cât şi ca pondere în PIB pe această perioadă.

Astfel, comparativ cu scenariul de bază, în actualul scenariu, pentru importurile de bunuri din cadrul balanţei de plăţi se preconizează creşteri mai mari cu 0,3 pp în 2016 şi 0,4 pp în 2017 respectiv 2018. Acest lucru va conduce la o majorare a ponderii deficitului de cont curent în PIB de la 1,4% la 1,5 în 2016 şi de la 1,5% la 1,7% în 2017 şi în 2018. Luând în considerare şi contul de capital, soldul net faţă de restul lumii ramâne în continuare pozitiv, dar se diminuează ca pondere în PIB.

Tabel 7 - Balanţe sectoriale

% din PIB	2015	2016	2017	2018
1. Soldul net, faţă de restul lumii	1,2	0,9	0,6	0,5
Din care:				
- balanţa bunurilor şi serviciilor	0,2	0,2	-0,1	-0,4
- balanţa veniturilor primare şi a veniturilor secundare	-1,4	-1,7	-1,6	-1,4
- contul de capital	2,4	2,4	2,3	2,2

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

Pentru anul 2016 inflaţia se va menţine la un nivel redus, respectiv 1% ca medie anuală. Acest fapt se datorează atât efectului de bază al măsurii de reducere a TVA la alimente cu 15 pp. din luna iunie 2015, cât şi reducerii cotei standard TVA de la 24% la 20% începând cu 1 ianuarie 2016.

Pentru anii 2017 şi 2018 se aşteaptă ca inflaţia să revină pe un palier ascendent, odată cu epuizarea efectelor de reducere a cotei de TVA. Astfel, inflaţia medie anuală este estimată să se situeze la valori de 2,7% şi respectiv 2,5%.

În ceea ce priveşte evoluţiile ciclice, se estimează accentuarea contribuţiei TFP la creşterea potenţială însoţită de o îmbunătăţire marginală a contribuţiei orelor lucrate, reflectând o creştere a productivităţii muncii mai mare comparativ cu scenariul de bază. Media anuală a creşterii potenţiale ajunge la 3,3% în scenariul alternativ, faţă de 2,9% în scenariul de bază. Chiar dacă output-gap-ul urmează aceeaşi traiectorie descendentă cu închidere în anul 2017, creşterea potenţială atinsă la orizontul anului 2018 se apropie de ratele necesare asigurării convergenţei reale a României cu UE[16].

Tabel 8 - Contribuţia factorilor la creşterea PIB potenţial - scenariu alternativ

	Contribuţii - % -				
	PIB potenţial	**Capital**	**Muncă**	**TFP**	**Output Gap**
2014	**2.1**	0.6	-0.1	1.6	**-1.8**
2015	**2.7**	0.7	0.3	1.7	**-1.4**
2016	**3.2**	0.9	0.5	1.8	**-0.6**
2017	**3.5**	1.0	0.5	2.0	**0.0**
2018	**3.7**	1.2	0.4	2.0	**1.1**

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

[16]În cazul în care scenariul alternativ este rulat până în 2016, creşterea potenţială obţinută se situează la 2,4% în 2015 şi 2,8% în 2016, în timp ce output-gap devine pozitiv în 2016.

3. SOLDUL BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT ŞI AL DATORIEI

3.1. STRATEGIA DE POLITICI

În medie, efortul structural anual pe ultimii ani a fost de 1,2 puncte procentuale, respectiv de la 5,9% din PIB în 2010 la 1,0% din PIB în anul 2014.

Date fiind progresele realizate în consolidarea fiscală şi a guvernanţei economice, ajustarea fiscală va continua chiar dacă într-un ritm mai uşor decât în perioada 2009-2012, fiind prevăzută o modulare a efortului fiscal prin strategii diferenţiate favorabile creşterii economice, întreprinse atât pe partea de venituri, cât şi pe partea de cheltuieli.

În cadrul politicii de cheltuieli bugetare preocuparea majoră o constituie optimizarea structurii acestora către o arhitectură care să stimuleze dezvoltarea economică sustenabilă, în special prin reorientarea cheltuielilor de investiţii publice în vederea realizării unei treceri treptate de la investiţiile finanţate integral din surse naţionale la investiţii cofinanţate din fonduri UE.

Se intenționează menținerea în continuare a deficitului bugetar pe anul 2015 conform Tratatului privind Stabilitatea, Coordonarea şi Guvernanţa în cadrul Uniunii Economice şi Monetare, ţinta planificată și stabilită în baza acordului de finanţare de tip preventiv încheiat cu UE și FMI fiind de 1,45% din PIB care include un ajustor de 0,25 puncte procentuale din PIB pentru cofinanţarea proiectelor susţinute din fonduri europene.

Tabel 9 - Evoluția deficitelor bugetare

- % din PIB -

	2010	2011	2012	2013	2014	2015*)
Deficit ESA	-6,6	-5,3	-2,9	-2,2	-1,5	-1,45
Deficit structural	-5,9	-3,6	-2,4	-1,4	-1,0	-1,25

*) Țintă asumată care include un ajustor de 0,25pp pentru cofinanţarea proiectelor susţinute din fonduri europene

3.2. POLITICA BUGETARĂ ÎN ANUL 2015[17]

Ţinta de deficit bugetar cash a fost stabilită la 1,8% din PIB, ceea ce corespunde unui defict ESA de 1,2% din PIB şi unui deficit structural de 1,0% din PIB (la care se adaugă 0,25 puncte procentuale - ajustor pentru cofinanţarea proiectelor susţinute din fonduri europene).

I. Politica fiscal-bugetară în anul 2015[18]

Continuarea consolidării fiscale prin reducerea deficitului ESA de la 2,2% din PIB în 2013 la 1,5% din PIB în 2014, respectiv a deficitului cash de la 2,5% din PIB în 2013 la 1,9% din PIB în 2014.

Pe partea de venituri se vor face resimțite efectele unor măsuri adoptate anterior, precum reducerea contribuțiilor de asigurări sociale de stat cu 5 pp pentru angajator, scutirea de impozit pe profit a profitului reinvestit, reducerea cotei impozitului pe

[17] Dacă nu se specifică altfel, cifrele prezentate în această secţiune sunt în metodologie cash.
[18] Dacă nu se specifică altfel, cifrele prezentate în această secţiune sunt în metodologie cash.

construcții de la 1,5% la 1%. Totodată s-a avut în vedere extinderea bazei de aplicare a cotei reduse de TVA de 9% pentru produsele alimentare şi serviciile de restaurant.

Tabel 10- Impactul măsurii de extindere a cotei reduse de TVA de 9%

- mld. lei -

	2015 (6 luni)
Impactul brut al măsurii de extindere a bazei de aplicare a cotei reduse de TVA	-2,8
din care, venituri recuperate prin:	4,1
1. Evoluţia economică*	1,1
2. Incasări suplimentare ANAF (trim I)	3,0

*) Implicații asupra producției industriale, produsului intern brut, consumului populației și locurilor de muncă

Măsura se aplică începând cu data de 1 iunie 2015, iar impactul negativ asupra veniturilor bugetare se estimează că va fi compensat atât ca urmare a efectelor de multiplicare economică, cât şi din creşterea veniturilor bugetare încasate ca urmare a implementării de către ANAF a măsurilor structurale de eficientizare a sistemului de colectare a veniturilor.

Pe partea de cheltuieli:

- majorarea fondurilor alocate pentru cofinanţarea şi susţinerea implementării proiectelor cu finanţare europeană;
- majorarea salariului minim la 975 lei de la 1 ianuarie şi la 1.050 lei de la 1 iulie;
- majorarea salariilor personalului didactic şi auxiliar didactic cu 5% de la 1 martie şi cu 5% de la 1 septembrie;
- majorarea salariilor personalului din sistemul public sanitar şi sistemul public de asistenţă socială cu 100 de lei de la 1 Ianuarie;
- indexarea pensiilor cu 5%. În anul 2015 valoarea punctului de pensie se majorează cu 5% respectiv de la 790,7 lei la 830,2 lei;
- majorarea alocaţiilor sociale pentru familiile cele mai sărace, pensionari şi persoane cu dizabilităţi.

II. ***Obiectivele ANAF pentru anul 2015 sprijină realizarea obiectivelor politicii fiscal-bugetare şi ale politicii economice, prin:***

Combaterea fermă a evaziunii fiscale - acţiuni prioritare:

- dezvoltarea analizei de risc generalizată la nivelul întregii activităţi de administrare fiscală, în baza informaţiilor de natură fiscală despre contribuabili; dezvoltarea aplicaţiilor informatice în vederea efectuării de analize ale rezultatelor acţiunilor de

inspectie fiscală iniţiate ca urmare a analizei de risc, în vederea confirmării criteriilor de risc şi a furnizării de informaţii pentru analize de risc viitoare;

- creşterea ponderii controalelor DGAF dedicate destructurării lanţurilor evazioniste, mai ales în ceea ce priveste frauda în domeniul TVA şi eliminarea din sistem a firmelor ,,fantomă'';
- intensificarea utilizării instrumentelor de cooperare administrativă în materie de TVA, inclusiv a controalelor multilaterale;
- optimizarea procedurilor de înregistrare a operatorilor economici în scopuri de TVA sau de anulare a codurilor de TVA, în sensul reducerii barierelor administrative;
- conştientizarea agenţilor economici privind riscul neutilizării caselor de marcat, respectiv neemiterii bonurilor fiscale, prin suspendarea operativă a activităţii din locaţia respectivă precum şi prin stimularea consumatorilor de a solicita bonuri fiscale („Loteria fiscală");
- intensificarea controalelor privind combaterea sub-declarării impozitului pe venit şi a contribuţiilor sociale prin extinderea la nivel naţional a proiectului pilot vizând reducerea salariilor sub-declarate pe bază de conformare voluntară;
- extinderea programului de verificare a situaţiei fiscale prin utilizarea metodelor indirecte la nivel naţional, prin structurile teritoriale ale ANAF, pentru toate categoriile de persoane fizice care prezintă risc fiscal; înfiinţarea de servicii dedicate de verificări fiscale la nivel regional şi instruirea personalului în acest sens;
- continuarea iniţiativei privind Persoanele Fizice cu Averi Mari, respectiv intensificarea verificărilor conform codului de procedură fiscală şi relansarea campaniei de notificare prin transmiterea de scrisori către contribuabilii ce prezentau riscul de nedepunere a declaraţiei de venit din străinătate;
- întărirea şi eficientizarea controalelor vamale

Îmbunătăţirea conformării voluntare

- continuarea simplificării accesului contribuabilului la propriul dosar fiscal prin crearea posibilităţii de accesare a informaţiilor privind propriile obligaţii fiscale (SMS, e-mail) şi a plăţii electronice a acestora (card, SMS) ;
- continuarea simplificării declaraţiilor fiscale precum şi dezvoltarea declarării electronice;
- efectuarea unui recensământ al contribuabililor pentru verificarea tuturor atributelor de înregistrare;
- realizarea demersurilor pentru implementarea, în colaborare cu Ministerul Finanțelor Publice (MFP), a plăţii cu cardul şi integrarea, pe cât posibil, a acestei facilităţi cu "Spaţiul Privat Virtual";
- dezvoltarea în continuare a Programului de conformare fiscală a Persoanelor Fizice cu Averi Mari prin efectuarea de verificări fiscale pe baza analizei de risc şi derularea

unor proiecte specifice de îmbunătăţire a conformării voluntare – programe de notificare privind declararea veniturilor, întâlniri cu organizaţiile şi practicienii din domeniul fiscal;

- creşterea calităţii serviciilor oferite contribuabililor.

Creşterea eficienţei colectării veniturilor

- implementarea „Proiectului de modernizare a administraţiei fiscale (RAMP);
- finalizarea centralizării tehnologice a Sistemului Informatic de Administrare a Creanţelor (SIAC) şi implementarea unei noi versiuni a sistemului informatic care deserveşte contabilitatea creanţelor;
- realocarea portofoliului de contribuabili mari şi mijlocii şi plasarea lor în administrarea structurilor regionale;
- elaborarea unei strategii de resurse umane, ca parte integrantă a strategiei de resurse umane a MFP;
- consolidarea forţei de muncă de la nivelul instituţiei, având în vedere că numărul total al personalului ANAF raportat la numărul de contribuabili administraţi se încadrează în media administraţiilor fiscale din alte state europene (inclusiv operaţionalizarea integrală a DGAF până la finalul anului 2015);
- derularea unui intens program de investiţii centrat pe consolidarea, repararea şi extinderea sediilor din Bucuresti, inclusiv prin consolidarea viitorului sediu al structurii dedicate contribuabililor mari şi mijlocii din regiunea Bucuresti-Ilfov precum şi prin demararea investiţiei la viitorul sediu al Agenţiei şi la viitorul centru de date.

3.3. PERSPECTIVELE BUGETARE PE TERMEN MEDIU

În ipoteza menţinerii pe termen mediu a politicilor fiscal-bugetare actuale, se estimează că România se va încadra în cerinţele Pactului de Stabilitate şi Creştere în ceea ce priveşte OTM.

Tabel 11 - Soldul bugetului general consolidat (%PIB)

	2015 Ţinte asumate	2016 Estimări	2017 Estimări	2018 Estimări
SOLD metodologie ESA	-1,45*)	-1,2**)	-1,0**)	-0,8**)
SOLD structural	-1,25*)	-1,0**)	-1,0**)	-1,0**)

*) Include un ajustor de 0,25pp pentru cofinanţarea proiectelor susţinute din fonduri europene

**) Nu include eventualul ajustor pentru investiţii sau reforme structurale cu efecte bugetare pozitive directe pe termen lung, inclusiv prin consolidarea potenţialului de creştere durabilă, posibil a fi acordat în baza prevederilor art.9 din Regulamentului (CE) 1466/97.

Grafic 2 - POZIŢIA BUGETARĂ CONSOLIDATĂ (ESA 2010, %PIB)[19]

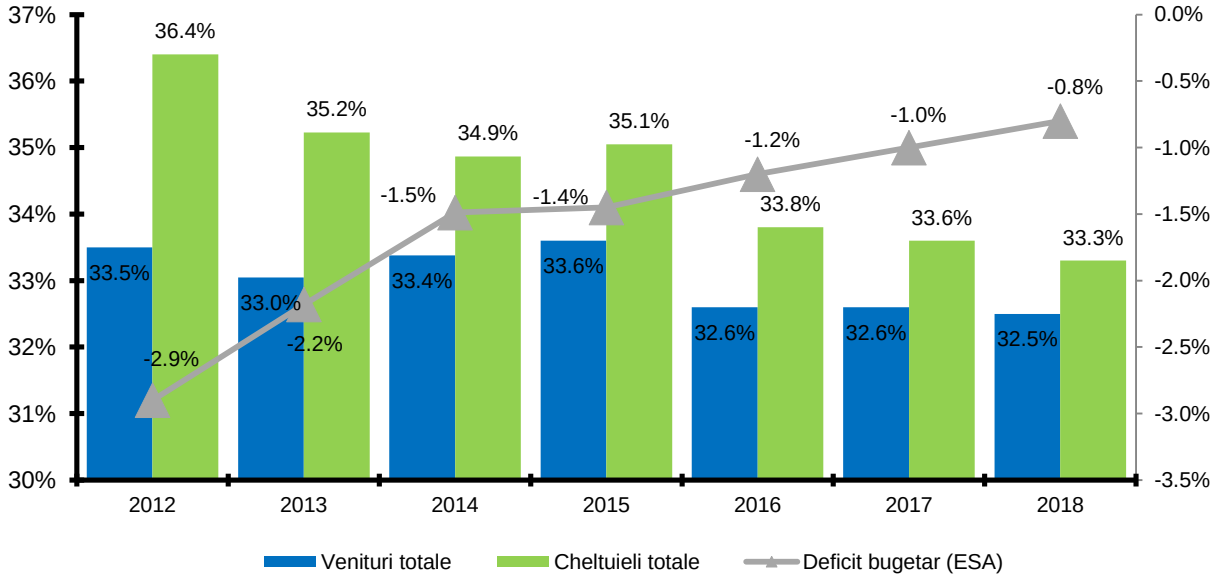

I. Pe termen mediu, Guvernul şi-a fixat ca elemente ale consolidării politicii fiscal-bugetare,

pe partea de venituri:

- menţinerea reducerii contribuţiilor de asigurări sociale de stat cu 5 pp pentru angajator;
- scutirea de impozit pe profit a profitului reinvestit, măsură în vigoare până la 31 decembrie 2016;
- menţinerea cotei impozitului pe construcţii la 1%;

[19] Corelaţia venituri-cheltuieli=sold poate prezenta diferenţe datorate rotunjirilor la o zecimală.

- modificarea legislației privind redevențele și instituirea unui nou impozit în domeniul petrolier. Acesta va înlocui impozitarea în domeniul petrolului şi gazelor naturale astfel încât încasările să fie cel puțin la nivelul anterior pe acest domeniu;
- menţinerea cotei reduse de TVA de 9% pentru produsele alimentare şi serviciile de restaurant.

<u>pe partea de cheltuieli:</u>

- Asigurarea unui nivel sustenabil pentru cheltuielile cu salariile şi pensiile în sectorul public;
- Reorientarea cheltuielilor de investiţii publice în vederea realizării unei treceri treptate de la investiţiile finanţate integral din surse naţionale la investiţii cofinanţate din fonduri europene;
- Orientarea resurselor disponibile către investiții publice de antrenare în domeniile: infrastructură, dezvoltare rurală, energie şi tehnologie avansată;
- Accelerarea ritmului de cheltuire a fondurilor europene pentru îmbunătăţirea ratei de absorbţiei;
- Regândirea achiziţiilor publice în baza criteriilor de oportunitate, prioritate, eficienţă;
- Continuarea finanţării schemelor de ajutor de stat şi în perioada 2016-2018, pentru a contribui la crearea de noi locuri de muncă, realizarea de investiţii care utilizează tehnologii noi, obţinerea de produse, servicii, tehnologii inovative, cu efecte asupra creşterii economice şi asigurării stabilităţii macroeconomice;
- Implementarea programării bugetare multianuală pe proiecte şi programe, care va aduce economii importante la buget şi va creşte gradul de predictibilitate şi eficienţa cheltuielilor publice.

În anul 2016 politica salarială promovată va fi în concordanţă cu ultimele evoluţii ale mediului intern şi internaţional, cu cadrul legislativ în vigoare, precum şi cu măsurile fiscale şi bugetare ce se vor implementa pe orizontul de referinţă.

Pentru anul 2016 se are în vedere:

- creşterea graduală a salariului de bază minim brut pe ţară, astfel: în semestrul I de la 1.050 lei la 1.125 lei, iar începând cu semestrul II la 1.200 lei;
- acordarea unor majorări salariale pentru personalul didactic şi didactic auxiliar din învăţământ, respectiv 5% începând cu data de 1 aprilie 2016 și încă 5% de la 1 octombrie 2016.

În anul 2016 politica de ocupare a posturilor vacante din sistemul bugetar, se va realiza potrivit prevederilor art. 31 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum şi alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015,

respectiv ordonatorii de credite sunt autorizați să stabilească numărul maxim de posturi finanțate astfel încât să se asigure plata integrală a drepturilor de natură salarială acordate în condiţiile legii, cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate prin buget.

Cheltuielile de personal aferente bugetului general consolidat pe anul 2016 cuprind și sumele necesare plății tranșei aferente anului 2016 din titlurile executorii care au ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din instituţiile şi autorităţile publice, care se plătesc eșalonat conform prevederilor legale în vigoare.

În anul 2013 a fost aprobată Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, potrivit căreia cererile de restituire care nu pot fi soluţionate prin restituire în natură la nivelul entităţilor învestite de lege, se soluţionează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, acordate prin decizia de compensare, ce pot fi valorificate prin achiziţionarea de imobile din Fondul naţional la licitaţia publică naţională, începând cu data de 1 ianuarie 2016. În termen de 3 ani de la emiterea deciziei de compensare prin puncte, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2017, deţinătorul poate opta pentru valorificarea punctelor şi în numerar. Astfel, deţinătorul poate solicita, anual, după 1 ianuarie 2017, Autorităţii Naţionale pentru Restituirea Proprietăţilor emiterea unui titlu de plată pentru cel mult 14% din numărul punctelor acordate prin decizia de compensare şi nevalorificate în cadrul licitaţiilor naţionale de imobile. Ultima tranşă va reprezenta 16% din numărul punctelor acordate.

Totodată, Legea nr. 165/2013 prevede la art. 41 că plata sumelor de bani reprezentând despăgubiri în dosarele aprobate înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, precum şi a sumelor stabilite prin hotărâri judecătoreşti, rămase definitive şi irevocabile la data intrării în vigoare a legii, se face în termen de 5 ani, în tranşe anuale egale, începând cu 1 ianuarie 2014.

În anul 2014 a fost aprobată Legea nr. 164/2014, privind unele măsuri pentru accelerarea şi finalizarea procesului de soluţionare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România şi Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum şi al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reţinute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa, ca urmare a stării de război şi a aplicării Tratatului de Pace între România şi Puterile Aliate şi Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, şi pentru modificarea unor acte normative, potrivit căreia sumele stabilite prin acte adminitrative (hotarâre comisie județeană, ordin al șefului Cancelariei Primului-ministru, decizie de plată a ANRP) emise înainte de intrarea în vigoare a acestei legi (decembrie 2014) precum și cele stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile se plătesc în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranşe anuale egale, eşalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015. Aceste sume se actualizează, prin decizie a ANRP, cu indicele de creştere a preţurilor de consum pentru perioada de la

momentul rămânerii irevocabile/definitive, respectiv al emiterii acestora, până la data intrării în vigoare a legii, şi constituie obligaţii de plată.

Sumele stabilite prin decizii de validare a ANRP în conformitate cu Legea nr.164/2014 se plătesc în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranşe anuale egale, eşalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu anul următor emiterii deciziilor de validare.

Sumele necesare in perioada 2016-2018 pentru plata despăgubirilor care intră sub incidența Legii nr. 165/2013 și a Legii nr. 164/2014 sunt de aproximativ 760 milioane lei pe an.

II. Obiectivele ANAF pentru perioada 2016 – 2018, pe baza unor serii de acţiuni prioritare sunt:

Combaterea fermă a evaziunii fiscale - acţiuni prioritare

- dezvoltarea analizei de risc generalizată la nivelul întregii activităţi de administrare fiscală, în baza informaţiilor de natură fiscală despre contribuabili; dezvoltarea aplicaţiilor informatice în vederea efectuării de analize ale rezultatelor acţiunilor de inspecţie fiscală iniţiate ca urmare a analizei de risc, în vederea confirmării criteriilor de risc şi a furnizării de informaţii pentru analize de risc viitoare;
- extinderea programului de verificare a situaţiei fiscale prin utilizarea metodelor indirecte la nivel naţional, prin structurile teritoriale ale ANAF, pentru toate categoriile de persoane fizice care prezintă risc fiscal;
- continuarea iniţiativei privind Persoanele Fizice cu Averi Mari, respectiv efectuarea de verificări conform codului de procedură fiscală şi relansarea campaniei de notificare prin transmiterea de scrisori către contribuabili ce prezentau riscul de nedepunere a declaraţiei de venit din străinătate;
- dezvoltarea în continuare a Programului de conformare fiscală a Persoanelor Fizice cu Averi Mari prin efectuarea de verificări fiscale pe baza analizei de risc şi derularea unor proiecte specifice de îmbunătăţire a conformării voluntare – programe de notificare privind declararea veniturilor, întâlniri cu organizaţiile şi practicienii din domeniul fiscal;
- întărirea controlului vamal.

Îmbunătăţirea conformării voluntare

- continuarea simplificării declaraţiilor fiscale precum şi dezvoltarea declarării electronice;
- creşterea calităţii serviciilor oferite contribuabililor:

Creşterea eficienţei colectării veniturilor

- implementarea „Proiectului de modernizare a administraţiei fiscale” (RAMP);

- consolidarea forţei de muncă de la nivelul instituţiei, având în vedere că numărul total al personalului ANAF raportat la numărul de contribuabili administraţi se încadrează în media administraţiilor fiscale din alte state europene;
- implementarea unui sistem IT integrat, unitar, care să reprezinte cea mai bună valoare pentru banii investiţi;
- automatizarea şi eficientizarea proceselor funcţionale ale ANAF, prin utilizarea tehnologiei informaţiilor şi comunicaţiilor, în condiţiile reorganizării ANAF.

3.4. IMPACTUL ADERĂRII LA UE ASUPRA FINANŢELOR PUBLICE

3.4.1. ALOCĂRILE DIN BUGETUL UNIUNII EUROPENE – CFM 2007-2013

Absorbția fondurilor externe nerambursabile reprezintă una din prioritățile Guvernului României. Alocarea substanțială de fonduri din partea Uniunii Europene (circa 35 miliarde Euro) pentru cadrul financiar multianual[20] (CFM) 2007-2013 trebuie valorificată optim, ea reprezentând o resursă cheie pentru dezvoltarea pe termen mediu și lung a economiei și societății românești, precum și un element central al sustenabilității bugetare prin prisma strategiei investiționale și a caracterului nerambursabil al acestor fonduri.

Sumele totale alocate României în CFM 2007-2013 sunt de circa 35 miliarde euro:

a. *Fonduri Structurale și de Coeziune – 19,67 mld.euro;*
b. *Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) – 8,12 mld.euro;*
c. *Fondul European pentru Pescuit (FEP) – 0,23 mld.euro;*
d. *Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) – 6,58 mld.euro.*

FONDURILE STRUCTURALE ŞI DE COEZIUNE PENTRU CFM 2007-2013

Alocarea pentru România a fondurilor Structurale şi de Coeziune pentru perioada 2007-2013 este de 19,67 miliarde euro, din care 19,21 miliarde euro sunt alocate programelor operaționale aferente obiectivului „Convergenţă”, iar 0,46 miliarde euro sunt alocate obiectivului „Cooperare Teritorială Europeană”. Din suma de 19,21 miliarde euro – obiectivul „Convergenţă”, suma de 12,66 miliarde euro reprezintă fonduri structurale (Fond European de Dezvoltare Regională şi Fondul Social European), iar 6,55 miliarde euro fond de coeziune.

Suma totală primită de România, până la 31 martie 2015, de la Comisia Europeană pentru fonduri structurale și de coeziune pentru perioada 2007-2013 este de 11,42 miliarde euro, ceea ce reprezintă 60% din alocarea UE pentru perioada 2007-2013. Din această sumă 11% reprezintă pre-finanţări, în timp ce 49% reprezintă sume rambursate de către Comisia Europeană.

[20] CFM este un mecanism menit să asigure previzibilitatea cheltuielilor UE și, în același timp, respectarea unei discipline bugetare stricte.

Valoarea rambursărilor de la Comisia Europeană numai în anul 2014 a fost de 3,54 miliarde euro, reprezentând 41% din totalul sumelor rambursate de către Comisia Europeană în întreaga perioadă 2007 - 2014.

Anul 2015 este ultimul an de eligibilitate al cheltuielilor aferente fondurilor alocate de UE pentru CFM 2007 – 2013. Estimăm că la finalul perioadei de implementare CFM 2007-2013, rata de absorbție a fondurilor europene va depăși 80% din alocarea financiară aferentă.

FONDURILE DIN POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ PENTRU CFM 2007-2013

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

Alocarea pentru România din FEADR pentru CFM 2007-2013 este de 8,12 miliarde euro. Plăţile efectuate din FEADR (declarate eligibile de către Comisia Europeană) cumulate din 2007 până în decembrie 2014 au fost de 6,14 miliarde euro (la care se adaugă avansul încasat în anul 2008 de către România din bugetul Uniunii Europene, în vederea asigurării finanţării necesare demarării şi derulării Programului în valoare de 0,56 miliarde euro), ceea ce conduce la un grad de absorbție a FEADR de peste 82%.

Fondul European pentru Pescuit (FEP)

Alocarea financiară anuală a variat ca urmare a dezangajării corespunzătoare anvelopelor financiare ale anilor 2009, 2010, 2011 și 2012 totalizând 52,44 mil. euro ducând la modificarea sumei inițiale de 230,71 mil. euro la suma de 178,27 mil. euro.

Suma totală a rambursărilor primite de România de la Comisia Europeană pentru FEP în CFM 2007-2013, până la 31 martie 2015, a fost de 79,71 milioane euro, ceea ce reprezintă circa 41% din alocarea UE pentru perioada 2007-2013.

Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEGA)

Alocarea pentru România din FEADR pentru CFM 2007-2013 este de 6,58 miliarde euro. Începând cu anul 2007, APIA derulează măsuri de sprijin finanțate atât din bugetul național, cât și din fonduri europene. Din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) se finanțează plățile directe, măsurile de piață, comerț exterior și promovare produse agricole. Începând cu anul 2007 și până la 31 martie 2015 au fost efectuate plăți în valoare de aprox. 7,33 miliarde euro din FEGA. Raportând această sumă la plafoanele financiare alocate, rezultă o rata anuală de absorbție de peste 98%. Această rată înaltă de absorbție demonstrează că fermierii români sunt interesați de accesarea fondurilor europene, dar și faptul că banii primiți de aceștia au contribuit la creșterea dezvoltării lor.

3.4.2.POZIŢIA FINANCIARĂ NETĂ A ROMÂNIEI ÎN RELAŢIA CU BUGETUL UE (2007-2015)

Balanţa financiară netă determină poziţia netă naţională în relaţia cu bugetul comunitar. Încă din primul an de la aderare, România a fost beneficiar net în relaţia financiară cu UE, înregistrând un sold pozitiv.

Tabel 12 - Balanța financiară netă a României în relația cu Uniunea Europeană pentru CFM 2007-2013

mld. EURO

Denumire	Realizat 2007	Realizat 2008	Realizat 2009	Realizat 2010	Realizat 2011	Realizat 2012	Realizat 2013	Realizat 2014	Realizat 2015 (execuţia la 31.03.2015)	Realizat 2007-2015 (execuţia la 31.03.2015)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B)	**1,60**	**2,64**	**2,93**	**2,29**	**2,62**	**3,44**	**5,56**	**5,93**	**2,83**	**29,85**
A. Fonduri de pre-aderare	***0,81***	***0,75***	***0,62***	***0,27***	***0,13***	***0,04***	***0,03***	***0,02***	***0,02***	***2,70***
B. Fonduri post-aderare, *din care:*	***0,79***	***1,89***	***2,31***	***2,02***	***2,49***	***3,40***	***5,53***	***5,91***	***2,81***	***27,15***
B1. Fonduri structurale si de coeziune (FSC)	0,42	0,65	0,92	0,51	0,71	1,17	2,96	3,59	0,73	11,65
B2. Fonduri pentru dezvoltare rurala si pescuit (FEADR+FEP)	0,02	0,58	0,57	0,76	0,88	1,09	1,23	0,84	0,79	6,75
B3. Fondul European pentru Garantare Agricola (FEGA)	0,01	0,46	0,58	0,66	0,77	0,99	1,17	1,33	1,28	7,25
B4. Altele (post-aderare)	0,34	0,21	0,25	0,09	0,13	0,15	0,16	0,16	0,01	1,50
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	**1,15**	**1,27**	**1,36**	**1,16**	**1,30**	**1,43**	**1,53**	**1,62**	**0,53**	**11,35**
III. SOLDUL FLUXURILOR = I - II	**0,45**	**1,37**	**1,57**	**1,13**	**1,33**	**2,01**	**4,02**	**4,31**	**2,31**	**18,50**

În anul 2014 România şi-a eficientizat procesul de absorbție, astfel încât gradul de atragere a fondurilor europene a fost cel mai bun de la aderarea țării noastre la UE, încadrându-se în trendul imprimat începând cu anul 2013.

Anul 2015 fiind ultimul an de eligibilitate al cheltuielilor aferente fondurilor alocate de UE pentru CFM 2007 – 2013, devine un an-cheie, în care România are misiunea de a solicita Comisiei Europene rambursarea unei sume cât mai mari.

3.4.3. ALOCĂRILE DIN BUGETUL UNIUNII EUROPENE – CFM 2014-2020

La nivelul UE, anul 2014 a marcat intrarea într-un nou CFM, cu o perioadă de desfășurare de șapte ani, respectiv până în anul 2020. Componența programelor pentru CFM 2014-2020 diferă față de cea din CFM 2007-2013. CFM este un mecanism menit să asigure previzibilitatea cheltuielilor UE şi, în același timp, respectarea unei discipline bugetare stricte.

Alocarea României pentru CFM 2014-2020 este de circa 43 miliarde euro:

- *Politica de Coeziune - 22,99 mld euro*
  - Fondul European de Dezvoltare Regională -10,73 mld euro
  - Fondul Social European - 4,77 mld euro
  - Inițiativa pentru Ocuparea tinerilor - 0,10 mld euro
  - Fondul de Coeziune - 6,94 mld euro
  - Cooperare teritorială - 0,45 mld euro
- *Politica Agricolă Comună - 18,98 mld euro*
  - Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală - 8,13 mld euro
  - Fondul European pentru Garantare Agricolă – 10,85 mld euro
- *Politica Maritimă Integrată - 0,17 mld euro*
  - Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime - 0,17 mld euro
- *Fondul European pentru Ajutorarea Persoanelor Defavorizate - 0,44 mld euro*

3.5. EVOLUŢIILE ŞI NIVELUL DATORIEI GUVERNAMENTALE[21]

DATORIA GUVERNAMENTALĂ ŞI STRATEGIA DE ADMINISTRARE A DATORIEI PUBLICE GUVERNAMENTALE

Datoria guvernamentală conform metodologiei UE s-a situat la sfârşitul anului 2014 la un nivel de 39,8% din PIB, net inferior plafonului de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht. Din datoria guvernamentală, la sfârșitul anului 2014, datoria internă a reprezentat 19,1% din PIB, în timp ce datoria externă a fost de 20,7% din PIB ca urmare a unui proces de finanțare în anii anteriori care a avut în vedere o finanțare externă semnificativă.

Obiectivele Strategiei de administrare a datoriei publice guvernamentale pentru perioada 2015 - 2017 aprobate recent de Guvern sunt următoarele:

- Asigurarea necesarului de finanţare al administraţiei publice centrale şi a obligaţiilor de plată, pe fondul minimizării costurilor pe termen mediu şi lung;
- Limitarea riscurilor financiare asociate portofoliului datoriei publice guvernamentale;
- Dezvoltarea pieţei interne a titlurilor de stat.

Circa 60% din finanţarea deficitului bugetar în anul 2015 se va realiza din surse interne şi în completare din surse externe, în timp ce pentru anii următori, MFP îşi propune creşterea ponderii finanţării deficitului bugetar din surse interne având în vedere obiectivul dezvoltării pieţei interne a titlurilor de stat şi al diminuării expunerii la riscul valutar. În aceste condiţii, volumul anual de titluri de stat, destinate finanțării deficitului bugetar şi refinanțării datoriei publice, ce se va emite în anii următori, este estimat la maxim 45 miliarde lei, nivel estimat pentru anul 2016 .

Strategia de finanţare din surse interne are în vedere, în principal, emisiuni de titluri de stat denominate în lei, respectiv certificate de trezorerie, inclusiv emiterea de certificate de trezorerie cu scadenţe pe termen scurt și foarte scurt (1 – 3 luni), precum și continuarea emiterii de certificate de trezorerie cu scadenţă la 6 şi 12 luni şi obligaţiuni de tip benchmark cu scadenţe pe termen mediu şi lung în funcţie de cererea existentă în piaţă şi ținând cont de obiectivul consolidării curbei de randamente în lei. Randamentele titlurilor de stat au urmat un trend descendent în ultimii doi ani pe fondul măsurilor de relaxare a politicii monetare de către BNR, evoluţia randamentelor fiind influenţată și de condițiile lichidității pieţei monetare, reducerile ratei RMO aferente pasivelor în lei ale instituțiilor de credit și de apetitul investitorilor nerezidenți. Aşa cum se prezintă în graficul de mai jos, la sfârșitul anului 2014 ratele dobânzilor aferente titlurilor de stat pe termen scurt și mediu au înregistrat o reducere mai accentuată pe fondul unei oferte mari pe aceste segmente de maturitate, sub nivelul ratei dobânzii de politică monetară a BNR.

[21] Toţi indicatorii utilizaţi în acest capitol sunt în conformitate cu metodologia UE

Grafic 3 - Randamentele titlurilor de stat pe piaţa primară

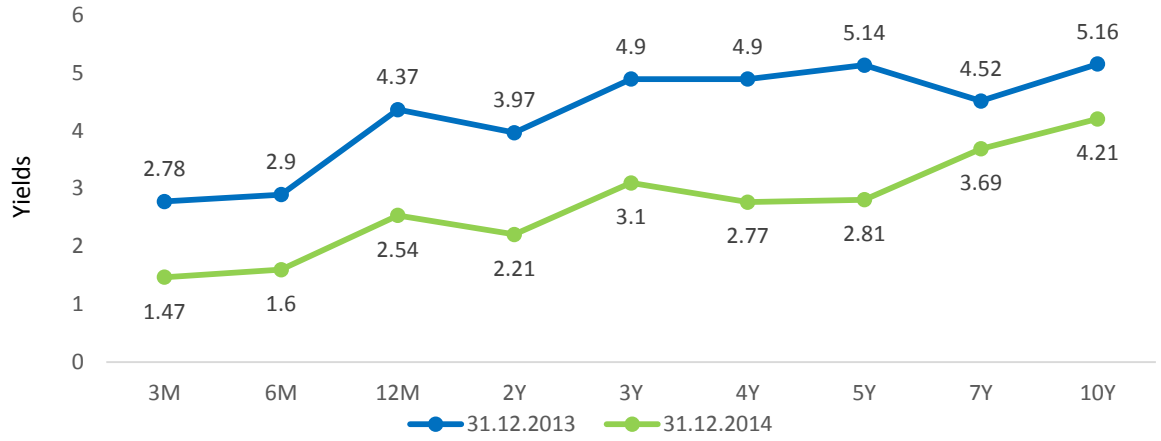

Sursa: Ministerul Finanţelor Publice

Un factor cheie care a contribuit la creșterea cererii pentru titlurile de stat a fost decizia agenției de rating S&P de includere a României în categoria „investment grade" ceea ce a condus la includerea obligaţiunilor de stat începând cu luna iulie 2014 în indicii de referinţă ai pieţelor emergente.

Pentru a reduce costurile de finanţare şi a promova o mai bună funcţionare a pieţei secundare, MFP intenţionează să continue politica de construire de serii de obligaţiuni de stat de tip benchmark lichide de-a lungul întregii curbe de randament, concomitent cu o politică transparentă de emitere a titlurilor de stat, prin stabilirea numărului de obligaţiuni de stat de tip benchmark, a unor intervale pentru volumul aferent unei emisiuni, precum şi informarea în prealabil a pieţei în ceea ce priveşte volumele, frecvenţa lansării/redeschiderii anumitor categorii de maturităţi. Ca parte a acestei politici, MFP intenţionează să elimine gradual emisiunile de titluri denominate în EURO pe piaţa internă, pe termen mediu.

Pentru îmbunătăţirea activităţii pe piaţa secundară, MFP are în vedere introducerea în prima parte a anului 2015 a platformei electronice de tranzacţionare (ETP) care va contribui la creşterea transparenţei cotaţiilor şi implicit a formării preţurilor aferente titlurilor de stat asigurând premizele reducerii costurilor de tranzacţionare pentru participanţii din piaţa secundară. Totodată, în cursul anului 2015, după elaborarea cadrului procedural şi operaţional, MFP intenţionează să utilizeze operaţiuni specifice de piaţă secundară, de tipul „buy back" şi „bond exchange", în scopul accelerării creării de titluri de stat de tip benchmark lichide şi facilitării refinanţării seriilor cu volume mari care devin scadente. Pentru un management eficient al lichidităţilor, MFP intenţionează să înceapă să utilizeze operaţiuni de tip „reverse repo", în baza unei consultări în prealabil cu BNR, în vederea coordonării politicilor de finanţare şi management al lichidităţilor cu cele monetare.

În ceea ce priveşte sursele de finanţare *externă* pe termen mediu, acestea se vor asigura în principal prin emisiuni de euroobligaţiuni pe pieţele externe de capital în cadrul Programului-cadru de emisiuni de titluri de stat (MTN), şi în completare se vor contracta împrumuturi de la creditori oficiali (instituţii financiare internaţionale şi agenţii guvernamentale). MFP intenţionazã sã menţinã prezenţa pe pieţele internaţionale de capital, chiar dacã acest lucru este posibil sa se realizeze prin volume mai mici întrucât piaţa

internã va constitui principala sursã de finanţare. Cele mai multe emisiuni de obligaţiuni pe pieţele externe vor fi denominate în EURO pentru a consolida şi extinde referinţele de preţ pentru titlurile de stat, în special pe maturitãţi lungi în funcţie de condiţiile de piaţă. Cu toate acestea, emisiunile denominate în USD pe pieţele externe sau în alte valute pot oferi avantaje, prin extinderea maturitãţii, capacitatea crescutã a pieţei de absorbţie a noilor emisiuni şi diversificarea bazei de investitori. Aceasta sursã de finanţare este în mod particular importantã pentru România ca alternativã de finanţare în cazul unor evenimente externe care ar putea limita accesul la finanţare pe piaţa europeană.

MFP va păstra flexibilitatea în ceea ce priveşte momentul accesării pieţei internaţionale şi volumul emisiunilor externe, ţinând cont de costurile asociate, de considerentele de risc, de potenţialele implicaţii asupra obiectivelor şi politicilor băncii centrale, precum şi de evoluţia pieţei locale. În plus, MFP intenționează să utilizeze operaţiuni specifice de piaţă secundară, de tipul buy back și bond exchange, în scopul facilitării refinanţării seriilor cu volume și dobânzi mari care devin scadente în următoarea perioadă.

În completare, implementarea reformelor structurale în sectoare economice cheie, precum si a unor programe/proiecte prioritare pentru economia romaneasca vor continua să fie finanţate din împrumuturile contractate de la instituţii financiare internaţionale (Banca Mondialã, BEI, BDCE, BERD).

Sursele necesare refinanţării datoriei publice guvernamentale se vor asigura de pe pieţele pe care s-au emis aceste datorii, precum şi din rezerva financiară în valută la dispoziţia Trezoreriei Statului. Pentru îmbunătăţirea managementului datoriei publice şi evitarea presiunilor sezoniere în asigurarea surselor de finanţare a deficitului bugetar şi de refinanţare a datoriei publice guvernamentale, se are în vedere menţinerea rezervei financiare (buffer) în valută la dispoziția Trezoreriei Statului, la un nivel confortabil, astfel încât să fie diminuate riscurile aferente perioadelor caracterizate de o volatilitate ridicată pe piețele financiare. Pentru anul 2015, nivelul acestui buffer va fi consolidat astfel încât sa acopere 4 luni din necesarul brut de finanţare.

Pe fondul unei creşteri economice medii anuale de 3,7% din PIB şi a unor deficite calculate conform metodologiei UE de sub 1,2% din PIB, în perioada 2016 – 2018, estimăm că ponderea datoriei guvernamentale brute nu va depăşi 40% din PIB, după cum rezultă din graficul de mai jos.

Grafic 4 - Datoria guvernamentală brută conform metodologiei UE

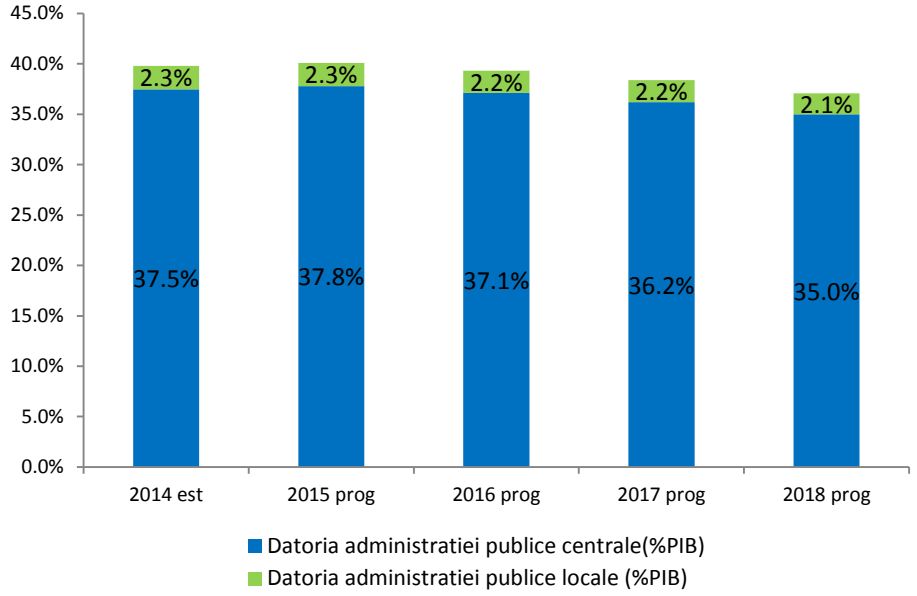

Sursă: Ministerul Finanţelor Publice

Dacă se au în vedere activele financiare lichide[22], nivelul datoriei guvernamentale nete (reprezentând datoria guvernamentală brută minus activele financiare lichide) în perioada de analiză nu va depăşi 33% din PIB.

Grafic 5 - Datoria guvernamentală conform metodologiei UE

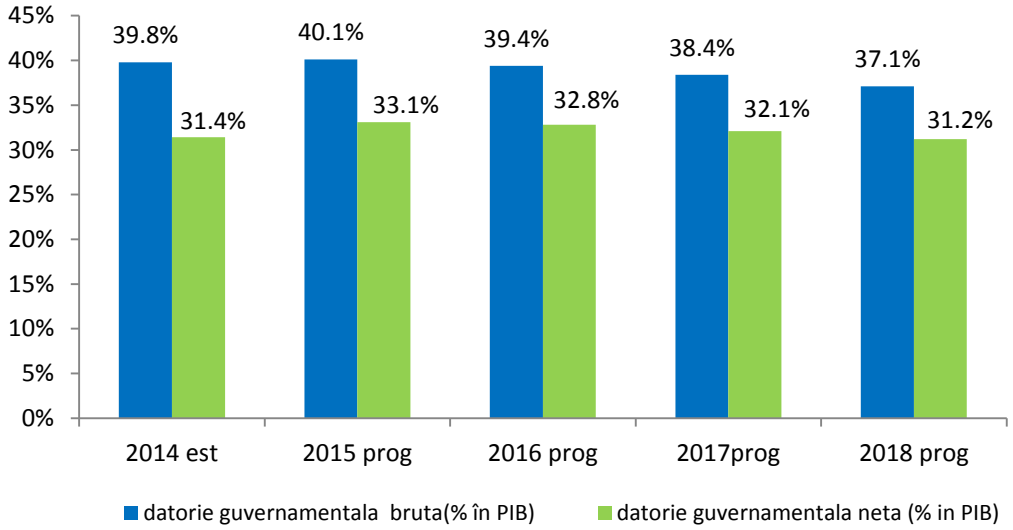

Sursă:Ministerul Finanţelor Pubice

Factorii care au influenţă asupra modificării ponderii datoriei guvernamentale în PIB în perioada 2015-2018, inclusiv ajustările stoc-fluxuri sunt prezentaţi în anexa 4.

22 AF1, AF2, AF3 (consolidate la valoarea de piaţă), AF5 (dacă este cotată la bursă; inclusiv acţiunile fondurilor mutuale)

3.6.IMPACTUL PROIECTULUI DE COD FISCAL ASUPRA BALANŢEI GUVERNAMENTALE

Obiectivele fundamentale privind fiscalitatea sunt reprezentate de simplificarea acesteia şi de crearea predictibilităţii într-un cadru fiscal-bugetar stimulativ pentru dezvoltarea mediului economic privat şi public.

Evoluţia realităţilor economice, sociale şi politice în perioada 2003-2014, contextul creat de criza economico-financiară internaţională şi, nu în ultimul rând, aderarea României la Uniunea Europeană au determinat modificarea şi completarea în repetate rânduri a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

Codul fiscal a cunoscut, de la data adoptării sale, decembrie 2003, şi până în prezent, numeroase modificări şi completări, cele mai importante fiind introduse prin Legea nr.343/2006, act normativ care a asigurat transpunerea în legislaţia naţională a dispoziţiilor acquis-ului comunitar privitor la domeniul fiscal, ca cerinţă majoră a aderării României la Uniunea Europeană.

Cu toată preocuparea continuă de îmbunătăţire şi simplificare a prevederilor Codului fiscal, acesta este perceput de mediul economic şi social ca fiind dificil de aplicat şi supus permanent riscului de interpretare neunitară a prevederilor sale. Modificările legislative frecvente aferente acestui act normativ, necesare pentru funcţionarea sistemului de impozite şi taxe din România, au generat unele dificultăţi în interpretarea şi în aplicarea anumitor prevederi legale incidente în domeniul fiscal.

Dezvoltarea dinamică a mediului de afaceri şi implicit a legislaţiei conexe, obligaţia de transpunere în legislaţia naţională a hotărârilor Curţii de Justiţie a Uniunii Europene, precum şi a modificărilor/completărilor aduse regulamentelor, directivelor sau altor acte comunitare, reprezintă câţiva din factorii determinanţi care impun permanent modificarea şi completarea legislaţiei fiscale naţionale.

Totodată, numeroasele modificări şi completări succesive aduse Codului fiscal de la data adoptării până în prezent, prin ordonanţe şi ordonanţe de urgenţă, aprobate prin lege sau care sunt încă în proces legislativ parlamentar, acte normative în conţinutul cărora se fac trimiteri de la un articol la altul, au făcut ca republicarea acestuia de către Monitorul Oficial să devină un proces dificil de gestionat.

În acest context, Guvernul României şi-a propus pe termen mediu, ca prin rescrierea Codului fiscal să se ajungă la următoarele rezultate:

- claritate şi accesibilitate în aplicarea prevederilor Codului fiscal, prin restructurarea pe baze sistematice a normelor fiscale;
- transparenţă în prezentarea principiilor fiscale, în definirea conceptelor, noţiunilor şi metodelor, utilizate în construcţia şi administrarea sistemului coerent al impozitelor, taxelor şi contribuţiilor sociale, reglementate de Codul fiscal, în scopul înţelegerii corecte şi evitarea interpretărilor în aplicarea normelor fiscale;

- asigurare a corelării între prevederile Codului fiscal şi dispoziţiile Codului de procedură fiscală rescris, precum şi cu cele ale legislaţiei conexe;

- creştere a eficienţei activităţii de administrare a impozitelor, taxelor şi contribuţiilor sociale prevăzute de Codul fiscal;

- scădere a costurilor de administrare a impozitelor şi taxelor prevăzute de Codul fiscal precum şi a celor de conformare suportate de contribuabili;

- stimularea liberei inițiative și încurajarea investițiilor în România prin scutirea de la plata impozitului pe veniturile din dividende.

Principalele măsuri avut în vedere în noul proiect de Cod fiscal:

- Reducerea cotei standard de TVA de la 24% în prezent la 20% începând cu 1 ianuarie 2016;
- Reducerea cotei standard TVA de la 20% la 18% începând cu 1 ianuarie 2018
- Stabilirea unei cote de impozitare diferenţiate, în funcţie de numărul de salariaţi în cadrul microîntreprinderilor;
- Reducerea impozitului pe dividende începând cu 1 ianuarie 2016 de la 16% la 5%;
- Reducerea cotei de impozit pe profit de la 16% în prezent la 14% începând cu 1 ianuarie 2019;
- Reducerea cotei de impozit pe venit de la 16% în prezent la 14% începând cu 1 ianuarie 2019;
- Reducerea contribuției de asigurări sociale de stat datorată de angajat de la 10,5% la 7,5% de la 1 ianuarie 2018;
- Reducerea de la 1 ianuarie 2018 contribuției de asigurări sociale de stat datorată de angajator, în funcție de condițiile de muncă, respectiv:
    - pentru condiții normale de muncă de la 15,8% la 13,5%;
    - pentru condiții deosebite de muncă de la 20,8% la 18,5%;
    - pentru condiții speciale și pentru alte condiții de muncă de la 25,8% la 23,5%.
- Introducerea plafonului maxim de 5 salarii medii brute pentru baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale de sănătate(CASS);
- Eliminarea impozitului pe construcții speciale din 1 ianuarie 2016.

Tabel 13 - Cod fiscal

mil. lei

	Impact 2016	Impact 2017	Impact 2018
Total	**-12.024,4**	**-13.152,7**	**-26.361,2**
din care principalele măsuri fac referire la: ***Impozitul pe profit***			
Profitul investit în echipamente tehnologice - maşini, utilaje şi instalaţii de lucru (…) este scutit de impozit	-56	-19	-
Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor			
Introducerea unui sistem diferențiat de cote de impozitare, între 1% și 3%, în funcție de numărul de salariați	-254	-264	-274
Impozitul pe venit			
Venituri din activităţi independente - revizuirea modalităţii de determinare a bazei impozabile în cazul contribuabililor care obțin venituri din drepturi de proprietate intelectuală și care optează pentru stabilirea impozitului pe venit ca impozit final, în sensul **asigurării deductibilităţii contribuţiilor sociale obligatorii** reţinute de către plătitori şi a cotelor forfetare de cheltuieli, după caz (40%)	-25,7	-26,7	-25,7
Venituri din salarii şi asimilate salariilor - Acordarea aceluiaşi tratament fiscal tichetelor cadou, respectiv neimpozitarea acestora în cazul în care sunt acordate sub forma cadourilor, în limita a 150 lei cu ocazia anumitor evenimente. Aplicarea aceluiași regim fiscal pentru cadourile și tichetele cadou oferite tuturor salariaților, în cazul în care acestea sunt acordate pentru evenimentele și în limita respectivă	-43,6	-44,8	-45,9
Venituri din salarii şi asimilate salariilor - Majorarea nivelul deducerilor personale acordate în funcție de numărul persoanelor aflate în întreținere astfel încât acestea să fie cuprinse între 300 lei/lunar și 800 lei/lunar, pentru un venit lunar brut de până la 1.500 lei /lunar, inclusiv. Introducere plafon CASS 5 castiguri salariale. La stabilirea venitul net din salarii, din venitul brut se deduc contribuţiile sociale, aferente unei luni, 2018 cota CAS 7,5% angajat	-376	-439	274
Venituri din salarii, asimilate salariilor și venituri din pensii Acordarea deducerii speciale pentru credite rescadențate la calculul bazei impozabile. Deducerea se acordă lunar, pe o perioadă egală cu prelungirea duratei inițiale a creditului, dar nu mai mult de doi ani, şi reprezintă rata lunara din această perioadă, dar nu mai mult de 1.500 lei/lună	-516,3	-556,2	-
Venituri din cedarea folosinței bunurilor - Majorarea cotelor de cheltuieli forfetare de la **25% la 40%** pentru **venituri din cedarea folosintei bunurilor, inclusiv pentru venitul net din arenda**	-111,8	-114,8	-117,6
Venituri din investitii - revizuirea capitolului astfel cum a fost propus in cadrul proiectului privind rescrierea Codului fiscal, altele decât veniturile din dividende	-230,3	-245,3	-261,50
Venituri din investitii - reducerea cotei de impozit pentru dividendele distribuite persoanelor fizice de la 16% la 5%	-1205,1	-1400,1	-1492,5
Venituri din pensii - Majorarea sumei neimpozabile lunare luată în calcul la stabilirea venitului impozabil lunar din pensii la 1050 lei, începând cu drepturile aferente lunii ianuarie 2016. Plafonul neimpozabil lunar de 1.050 lei acordat în anul fiscal 2016 va fi majorat cu 50 lei, în fiecare an fiscal, începând cu drepturile aferente luni ianuarie, până ce plafonul de venit neimpozabil va ajunge la valoarea de 1.200 lei /lunar	-151,5	-170,7	-176,4
Venituri din pensii - Acordarea posibilității contribuabililor de a dispune asupra destinației unei sume reprezentând până la 2% din impozitul datorat pentru susţinerea entităţilor nonprofit care se înfiinţează şi funcţionează în condiţiile legii, unităţilor de cult, precum şi pentru acordarea de burse private, conform legii.	-12,30	-12,70	-13,10

Contribuţii sociale obligatorii			
Reducerea cotei individuale a contribuției de asigurări sociale de stat cu 3 pp (de la 10,5% la 7,5%) și a cotei datorate de angajatori cu 2,3 pp (de la 15,8% pentru condiții normale de muncă la 13,5%). Aplicare de la 01 ianuarie 2018	-	-	-8396,5
Eliminarea excepţiei prin care se stabileşte că persoanele fizice care realizează venituri din desfăşurarea activităţilor independente nu datorează contribuții de asigurări sociale(CAS) pentru aceste venituri dacă mai realizează şi venituri din salarii	200,4	362,1	330,8
Efectuarea de plăți anticipate cu titlu de CAS, la o baza lunară de calcul ce reprezintă 35% din câștigul salarial mediu brut în vigoare în anul pentru care se stabilesc plățile anticipate, în cazul persoanelor fizice care realizează venituri din activități independente și care determină venitul net în sistem real/venitul net anual pe baza normelor de venit. Persoanele care obțin venituri din activități independente datorează CAS dacă venitul lunar realizat depășește 35% din câștigul salarial mediu brut. Se efectuează regularizarea în anul următor în funcție de venitul realizat, în baza declarației de venit Efectuarea de regularizări în anul următor în funcție de venitul realizat, în plus, în baza declarației de venit. Plata CAS opțional în cota individuală sau cota integrală stabilită pentru condiții normale de muncă. Baza CAS nu poate fi mai mare de 5 ori câștigul salarial mediu brut. Majorare cotă cheltuială forfetară pentru drepturi de proprietate intelectuală de la 20% la 40%	-161,8	229,1	197,3
Introducerea obligației de plată a contribuției individuale de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele fizice care obțin în același timp venituri din investiții și din salarii. Baza CASS nu poate fi mai mare decât valoarea reprezentând 5 ori câștigul salarial mediu brut.	416,9	482,1	511,9
Introducerea obligației de plată a contribuției individuale de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele care realizează doar venituri din investiții, proprietate intelectuală și alte surse și care NU sunt exceptate de la plată conform Codului fiscal în vigoare. Baza CASS nu poate fi mai mare decât valoarea reprezentând 5 ori câștigul salarial mediu brut.	-15,0	-17,4	-18,5
Introducerea unui plafon maxim pentru baza lunară de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate (CASS). Plafonul maxim este stabilit la valoarea a 5 câștiguri salariale medii brute.	-933,2	-1.079,1	-1.146,0
Impozitul pe veniturile obţinute din România de nerezidenţi şi impozitul pe reprezentanţele firmelor străine înfiinţate în România			
Reducerea cotei de impozit pe veniturile din dividende obținute din Romania de persoanele nerezidente de la 16% la 5%.	-52,2	-61,3	-63,3
Taxa pe valoarea adăugată			
Reducerea cotei standard de TVA de la 24% la 20%, începând cu data de 1 ianuarie 2016 și de la 20% la 18% începând cu 1 ianuarie 2018	-7219,1	-8454,4	-14295,5
Accize şi alte taxe speciale			
Reanalizarea sistemului de accizare pentru băuturile alcoolice	-312,5	-324,0	-337,0
Eliminarea din sfera de aplicare a accizelor a altor produse accizabile	-71,8	-75,1	-79,4
Eliminarea din sfera de aplicare a accizelor a impozitului pe țițeiul din producția internă	-17,6	-18,2	-19,0
Impozite şi taxe locale			
Schimbarea modului de calcul al impozitului pe clădiri, în funcție de destinația clădirii- rezidențiale și nerezidențiale	333,7	365,4	398,4
Eliminarea taxei hoteliere	-16,9	-17,4	-17,8

Impactul negativ generat de măsurile prevăzute în proiectul de lege privind Codul fiscal va fi compensat pe anul 2016 şi în anii următori pe de o parte din veniturile încasate suplimentar

ca urmare a impactului macroeconomic şi social, respectiv din creşterea economică adițională rezultată, iar pe de altă parte din creşterea veniturilor bugetare încasate ca urmare a implementării de către Agenţia Naţională de Administrare Fiscală a măsurilor structurale de eficientizare a sistemului de colectare a veniturilor bugetare şi de creştere a gradului de conformare voluntară, atât la declarare cât şi la plată.

Se estimează că obligaţiile şi încasările la bugetul general consolidat se vor majora ca urmare a efectelor de multiplicare economică determinate de măsurile de relaxare fiscală prevăzute de proiectul de lege, transpuse în creşterea investiţiilor şi a locurilor de muncă.

Pentru perioada 2016-2019 se estimează că prin valorificarea de către sectorul privat a disponibilităților bănești rezultate din aplicarea noului Cod fiscal se vor obține venituri suplimentare de aproximativ 1,5 miliarde lei în anul 2016 şi aproximativ 2,5 miliarde lei pe an în perioada 2017-2018.

Creşterea veniturilor bugetare încasate de Agenţia Naţională de Administrare Fiscală este argumentată şi de măsurile întreprinse, care vor continua în perioada viitoare, privind :

- <u>reducerea decalajului fiscal în colectarea TVA</u>. Măsurile de creștere a capacității administrative sunt măsuri structurale a căror aplicare, în perioada 2016 – 2018, va conduce la reducerea în continuare a gap-ului fiscal cu cel puțin 4 puncte procentuale anual, respectiv cu o creștere a încasărilor cu cca. 4 – 5 miliarde lei anual.
- <u>extinderea la nivel național a proiectului destinat prevenirii și combaterii muncii nedeclarate și/sau subdeclarate</u>, în scopul sprijinirii concurenței loiale în mediul de afaceri şi a protejării angajaților prin creșterea nivelului de securitate socială, ceea ce va atrage venituri suplimentare, numai în anul 2015, de cca. 1 miliard lei impozit pe venit şi 1,5 miliarde lei contribuții sociale.
- <u>modificările aduse de noua lege a insolvenței</u> au creat un trend descendent al numărului de dosare noi de insolvență înregistrate pe rolul instanțelor de judecată, fapt confirmat şi de datele publicate de Oficiul Național al Registrului Comerțului potrivit cărora numărul societăților intrate în insolvență a scăzut de la 29.587 în anul 2013 la numai 20.696 în anul 2014. Aceasta poate conduce la o creștere semnificativă a încasărilor bugetare din acest segment deoarece un număr important de firme rămân în administrare curentă şi vor achita atât obligațiile restante acumulate cât şi obligațiile curente, având la dispoziție instrumentele eșalonării/amânării la plată.
- <u>conformarea voluntară privind plata impozitelor</u> va înregistra o evoluție pozitivă cu cca. 2 puncte procentuale pe an (echivalentul a 3,2 miliarde lei), ajungând la finele anului 2018 la cca. 90% .

  Astfel, din măsurile structurale întreprinse de A.N.A.F., având în vedere efectul cumulat al acestora se estimează că se vor încasa suplimentar circa 14 miliarde lei în anul 2016 şi 18 miliarde lei anual în perioada 2017-2018.

3.7.CLAUZA PENTRU REFORME STRUCTURALE

În Analiza anuală a creşterii pentru anul 2015, Comisia Europeană a identificat investiţiile, reformele structurale și responsabilitatea bugetară ca fiind elemente esenţiale ale strategiei de politică economică a Uniunii Europene pentru a crea locuri de muncă şi creştere economică. Articolul 5 şi articolul 9 din Regulamentul nr.1466/1997 precizează modul în care statele membre ar trebui să progreseze în vederea atingerii unei poziții bugetare sănătoase, respectiv modul în care reformele structurale pot fi luate în considerare în cadrul componentei preventive a pactului așa-numită "clauză de reformă structurală". Prin aplicarea ***clauzei de reformă structurală***, Statele Membre (SM) care implementează reforme structurale majore cu impact pozitiv pe termen lung au voie să devieze temporar de la calea de atingere a OTM sau de la OTM în sine.

În concordanţă cu măsurile de reformă prioritare pentru România asumate prin Programul Naţional de Reformă (PNR), măsuri relevante pentru recomandările specifice de ţară şi pentru atingerea obiectivelor asumate în cadrul Strategiei Europa 2020, se propun pentru clauza de reformă structurală, următoarele domenii majore de intervenţie şi modernizare structurală:

- Îmbunătăţirea capacităţii şi a performanţelor sistemului de cercetare pentru creşterea investiţiilor în domeniul CDI. În acest sens, prioritare vor fi măsurile pentru dezvoltarea capacităţii de cercetare în sectorul privat, care va trebui să-şi majoreze contribuţia de la circa 0,1% în prezent la angajamentul asumat în cadrul Strategiei Europa 2020, respectiv de asigurare a 1% din finanţarea sectorului din surse private. De asemenea, contribuţia financiară publică va trebui să se majoreze de la 0,3% în anul 2013 la 1% în anul 2020.
- Continuarea reformei în sectorul de sănătate şi promovarea incluziunii sociale. Prioritare vor fi: îmbunătăţirea eficienţei şi a sustenabilităţii financiare a sistemului de sănătate, precum şi creşterea accesului la servicii medicale de sănătate şi la serviciile sociale de calitate, îndeosebi a persoanelor vulnerabile.

In cazul serviciilor sociale, un program nou care va asigura nivelul de trai minimal definit ca limita exprimată în lei care asigură nevoile de bază cum ar fi: hrană, îmbrăcăminte, igienă personală şi menținerea și salubrizarea locuinţei şi se calculează în raport cu pragul sărăciei conform metodologiei utilizată la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, este venitul minim de inserţie.

Venitul minim de inserție este un nou concept care armonizează măsurile de combatere a sărăciei și care va contribui semnificativ la îndeplinirea țintei strategice de reducere a numărului de persoane sărace cu 580.000, țintă asumată în baza Strategiei Europa 2020 și în Programul Național de Reformă (PNR).

Conform Proiectului de modernizare a asistenţei sociale, derulat cu Banca Mondială în cadrul împrumutului de 500 milioane euro, aprobat prin Legea nr.68/2012, estimările privind bugetul necesar pentru implementarea venitului minim de inserție se ridică la aproximativ 2,7 miliarde lei.

Se apreciază că toate măsurile considerate ca necesare în sectorul de sănătate şi a serviciilor sociale, solicită alocări bugetare importante pentru îmbunătăţirea infrastructurii, a dotării cu aparatură/echipamente medicale, oferirea de servicii de sănătate specializate la nivelul comunităţilor locale şi intervenţii profilactice şi curative în domeniul sănătăţii.

Reforma sistemului de sănătate este în fapt o componentă decisivă, alături de reforma sistemului de pensii, inclusiv încurajarea asigurărilor private de pensii și sănătate pentru asigurarea sustenabilităţii fiscale pe termen lung.

- Reforma sistemului de pensii ce se desfăşoară pe două coordonate principale, respectiv creşterea vârstei de pensionare şi întărirea capacităţii pilonului doi de pensii, va solicita un efort bugetar semnificativ.

Susținerea sistemului clasic de pensii (Pilonul I) prin existența unui sistem complementar de pensii bazat pe capitalizare (Pilonul II).

Rezultate estimate ale reformei:

- ✓ îmbunătățirea ratei de colectare și o mai bună disciplină financiară;
- ✓ limitarea impactului demografic asupra veniturilor din pensii;
- ✓ reducerea presiunii asupra sistemului public de pensii începând cu anul 2025, când se vor acorda primele pensii aferente pilonului II pentru persoanele care au contribuit (împlinirea vârstei standard întâi la femei).

În prezent, din cota individuală de asigurări sociale de 10,5% se virează 5% către fondurile de pensii administrate privat, respectiv 380,7 mil.lei/lună și aproximativ 4569 mil.lei/anual.

În anul 2016, pentru cei 3,7 milioane participanți la pilonul II de pensii, cota de contribuție va fi majorată de la 5% la 6%, respectiv cu 1%, compus din 0,5% aferent anului 2016 și 0,5% restant din anul 2009.

Sumele ce vor fi virate în 2016 vor crește lunar cu 80 milioane lei, astfel încât contribuțiile virate la fondurile de pensii administrate privat vor fi mai mari în anul 2016, față de anul 2015, cu 960 milioane lei.

Din estimările efectuate, a rezultat că în anul 2032, aproximativ 950 mii de persoane vor primi pensie și din sistemul public și din cel administrat privat, iar cheltuiala din sistemul public va fi diminuată cu cca. 15% (numai pentru aceste persoane), reprezentând o economie anuală de 2.850 milioane lei.

Reforma mediului de afaceri şi dezvoltarea infrastructurilor reprezintă în condiţiile specifice ale României, un sector major de intervenţie. De asemenea, participarea cu succes a României la Planul European de Investiţii (Planul Junker), prin proiecte investiţionale care să respecte cerinţele de multiplicare stabilitate de Comisia Europeană, depinde de reformele menţionate. De altfel, îmbunătăţirea calităţii mediului de afaceri şi a accesului IMM-urilor la finanţare reprezintă chiar obiective fundamentale în cadrul Planului European de Investiţii.

Pentru facilitarea tranziţiilor din şomaj sau inactivitate către ocupare, aşa cum recomandă *Raportul de ţară al României pentru 2015*, Guvernul va continua derularea măsurilor active

de ocupare şi a programelor de formare profesională destinate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, prin aplicarea cărora peste 424.000 persoane au fost încadrate în muncă în ultimele 12 luni.

În perioada 2015 - 2016 România îşi propune să pună în practică o serie de măsuri suplimentare, finanţate din atât FSE 2014 - 2020 şi IOT[23], cât şi FEADR 2014 - 2020, având ca scop creşterea participării pe piaţa muncii şi îmbunătăţirea accesului la locuri de muncă de calitate.

Tinerii NEET[24] reprezintă unul din grupurile vulnerabile cele mai expuse riscului de şomaj asociat cu marginalizarea socială. Pentru integrarea pe piaţa muncii a tinerilor NEET, Guvernul României continuă punerea în aplicare a *Planului pentru implementarea garanţiei pentru tineri 2014 - 2015*, prin care cca. 66.400 tineri au fost deja angajaţi în primele patru luni de la înscrierea lor la agenţiile de ocupare. Conform *Orientării Integrate privind îmbunătăţirea ofertei de forţă de muncă şi a competenţelor*[25], în cursul anului 2015 vor fi lansate în implementare noi măsuri de tipul *garanţia pentru tineri*, cu finanţare din FSE 2014 - 2020 şi IOT. Complementar, ANOFM va derula *programul de ocupare pentru tinerii aflaţi în risc de marginalizare socială*, acestora fiindu-le asigurate măsuri de acompaniament social personalizat, concomitent cu subvenţionarea angajatorilor de inserţie pentru încadrarea în muncă a tinerilor.

Pentru eficientizarea punerii în aplicare a acestor măsuri, ANOFM urmează să operaţionalizeze *Registrul Electronic al Tinerilor NEET* (în cadrul proiectului CHANCE4NEET).

În acord cu *Orientarea integrată privind îmbunătăţirea ofertei de forţă de muncă şi a competenţelor*, România consideră importantă **asigurarea accesului angajaţilor la formare pe tot parcursul vieţii**, din FSE 2014 - 2020 fiind finanţată instruirea angajaţilor pentru a răspunde caracteristicilor în continuă schimbare ale locurilor de muncă, generate de tranziţia către noi modele economice şi orientarea către anumite sectoare identificate ca având potenţial competitiv.

Diminuarea pierderii de locuri de muncă, ca efect al restructurării şi retehnologizării întreprinderilor, constituie o prioritate a Guvernului României. Pentru aceasta sunt alocate fonduri din FSE 2014 - 2020 destinate **adaptării lucrătorilor, a întreprinderilor şi a antreprenorilor la schimbările mediului de afaceri**.

[23] *Iniţiativa pentru Ocuparea Tinerilor*
[24] Tineri cu vârsta cuprinsă între 16 şi 25 ani care nu sunt cuprinşi nici în sistemul de educaţie sau formare şi nici nu sunt angajaţi
[25] Propunerea de *Decizie a Consiliului privind orientările pentru politicile de ocupare a forţei de muncă ale statelor membre COM(2015) 98 final*

De asemenea, România consideră că **asigurarea surselor de finanţare** necesare strategiei de implementare a Master Planului General de Transport (MPGT) pentru perioada 2014 – 2020 reprezintă o condiţie indispensabilă pentru dezvoltarea economică şi asigurarea convergenţei reale.

În vederea evaluării cuprinzătoare a cheltuielilor şi beneficiilor bugetare pentru solicitarea, până în luna iunie anul curent, a accesării „clauzei de reformă structurală" s-au aprobat de către Guvern, prin Memorandum, următoarele acţiuni:

- Transmiterea la MFP de către ordonatorii principali de credite a propunerilor concrete de măsuri de reformă structurală, însoţite de estimările cuantificabile a impactului bugetar al acestora;
- Analiza propunerilor de către MFP şi prezentarea cererii de accesare cu respectarea tuturor cerinţelor stabilite de Comisia Europeană.

În concordanţă cu măsurile stabilite de Guvern precum şi cu programul iniţial adoptat de Comisia Europeană ca „Planul dedicat de reforme structurale" şi solicitarea pentru devierea temporară de la MTO de până la 0,5% din PIB să fie transmise până în iunie, România va completa analiza din Programul de Convergenţă cu toate informaţiile necesare accesării „clauzei de reforme structurale" până la sfârşitul lunii iunie.

4. ANALIZA DE SENZITIVITATE ŞI COMPARAŢIA CU VARIANTA PRECEDENTĂ A PROGRAMULUI DE CONVERGENŢĂ

4.1. RISCURI

Principalele evoluţii internaţionale cu impact asupra economiei româneşti sunt următoarele:

- reducerea semnificativă a preţului petrolului;
- scăderea pronunţată a inflaţiei şi chiar deflaţie în Uniunea Europeană;
- dificultăţi în relansarea procesului investiţional european.

În luna martie 2015, rata anuală a inflaţiei, măsurată de indicele armonizat al preţurilor de consum se situa pe locul 2, cu 0,8% în condiţiile în care în aproape jumătate din ţări se înregistra deflaţie. Pe primele 3 luni din 2015 România a înregistrat reducere de preţuri doar la mărfurile alimentare (-0,07% faţă de luna martie 2014). În cazul serviciilor, creşterea preţurilor a fost de 1,55% .

Dacă ne referim la preţul petrolului, trebuie ţinut cont că România are o industrie petrolieră dezvoltată, cu exporturi importante. Scăderea de preţ a favorizat creşterea producţiei şi respectiv a exportului. Producţia industriei de produse petroliere s-a majorat în 2014 cu 13,7%, în condiţiile în care exportul de produse petroliere reprezenta circa 65% din importul de ţiţei. Ca urmare, se apreciază că reducerea preţului petrolului are un impact pozitiv estimat la 0,2% din PIB.

Referitor la investiţii, apreciem că reducerea formării brute de capital fix din spaţiul european înregistrată în anii 2012 (-2,8% pe ansamblul UE-28) şi 2013 (-1,5% pe ansamblul UE-28) a redus inclinaţia investitorilor de a-şi orienta propriile investiţii către alte ţări. Cu toate acestea, piaţa investiţională românească a rămas una din pieţele preferate de investitori. Astfel, în anul 2014, capitalul social subscris de societăţile din Italia s-a majorat cu aproape 150 mil euro. Cele mai mari fluxuri din ţările UE către România au fost din Olanda, cu un plus la capitalul social al societăţilor străine din România de aproape 1 miliard de euro şi din Austria şi Franţa, fiecare cu un plus de peste 300 mil euro la capitalul social subscris.

Riscuri pozitive, inclusiv pentru procesul investiţional vin din partea măsurilor recente de politică monetară ale Băncii Centrale Europene şi din aşteptata implementare a Planului de Investiţii pentru Europa (Planul Junker). Impactul măsurilor de relaxare cantitativă, deja demarată, ar putea avea un efect pozitiv mai pronunţat în sensul atenuării presiunilor deflaţioniste cu impact pozitiv asupra cererii finale şi climatului investiţional din zona euro.

Riscurile negative provin în principal de la evoluţiile din Grecia, Ucraina şi zona euro. Incertitudinile legate de capacitatea Greciei de a obţine în continuare sprijin financiar precum şi speculaţiile cu privire la o posibilă ieşire din zona euro cu un efect de contagiune în jur ar putea avea un impact negativ. Evoluţiile posibile ale conflictului din Ucraina ar putea avea de asemenea un impact negativ asupra economiilor din regiune.

Pe plan intern, riscurile sunt în general echilibrate din punct de vedere al afectării ofertei sau cererii interne. După anii agricoli 2013 şi 2014 foarte buni, dacă condiţiile climatice vor fi defavorabile în 2015, producţia agricolă ar putea înregistra o contracţie accentuată, cu efect direct în inflaţie şi creştere economică.

Ca risc intern cu impact în toate sectoarele economice şi cu deosebire asupra întreprinderilor mici şi mijlocii, trebuie subliniată politica restrictivă de creditare a sectorului bancar, cu toate că rata de politică monetară a fost relaxată. Se aşteaptă revigorarea creditului bancar, dar pentru atingerea obiectivelor de creştere economică din 2014 este nevoie de o extindere semnificativă a creditării agenţilor economici şi a populaţiei. În acest context, este de subliniat necesitatea creşterii competitivităţii firmelor româneşti, mai ales în perspectiva îndeplinirii obiectivului de adoptare a monedei euro în anul 2019. Din acest punct de vedere măsurile guvernamentale de relaxare fiscală vor reprezenta stimulente pentru investiţii şi modernizări de capacităţi de producţie, astfel încât sectorul privat să-şi sporească contribuţia la creşterea economică.

Un alt risc la adresa creşterii economice a României este dat de absorbţia fondurilor europene. Cu toate acestea, gradul de absorbţie din ultimii ani a crescut considerabil, Guvernul având în continuare ca obiectiv, îmbunătăţirea semnificativă şi imediată a gradului de absorbţie a fondurilor structurale care reprezintă o condiţie esenţială pentru asigurarea creşterii economice sustenabile şi limitarea datoriei externe. Ca urmare, considerăm că în anul 2015 se va înregistra un impact pozitiv asupra creşterii economice peste estimările iniţiale.

Riscurile interne sunt contrabalansate de măsurile guvernamentale de relaxare fiscală. Scutirea de la impozitare a profitului reinvestit, reducerea CAS şi reducerea TVA la alimente, măsuri cu efecte încă din anul 2015, reprezintă stimulente puternice pentru investiţii şi creştere economică. La acestea se vor adăuga efectele stimulative ale măsurilor prevăzute în noul Cod fiscal.

4.2. SENZITIVITATEA DATORIEI PUBLICE

Analiza de sensitivitate a datoriei publice[26]

1) influenţa creşterii economice, a deprecierii monedei naţionale, precum şi a derapajului fiscal[27] asupra soldului datoriei guvernamentale, şi

2) influenţa deprecierii monedei naţionale şi a modificării ratelor de dobândă asupra plăţilor de dobânzi.

[26] Toţi indicatorii utilizaţi în acest subcapitol sunt în conformitate cu metodologia UE
[27] Deficitul cash de finanţat de 2% din PIB

Grafic 6- Factori de influenţă asupra datoriei guvernamentale

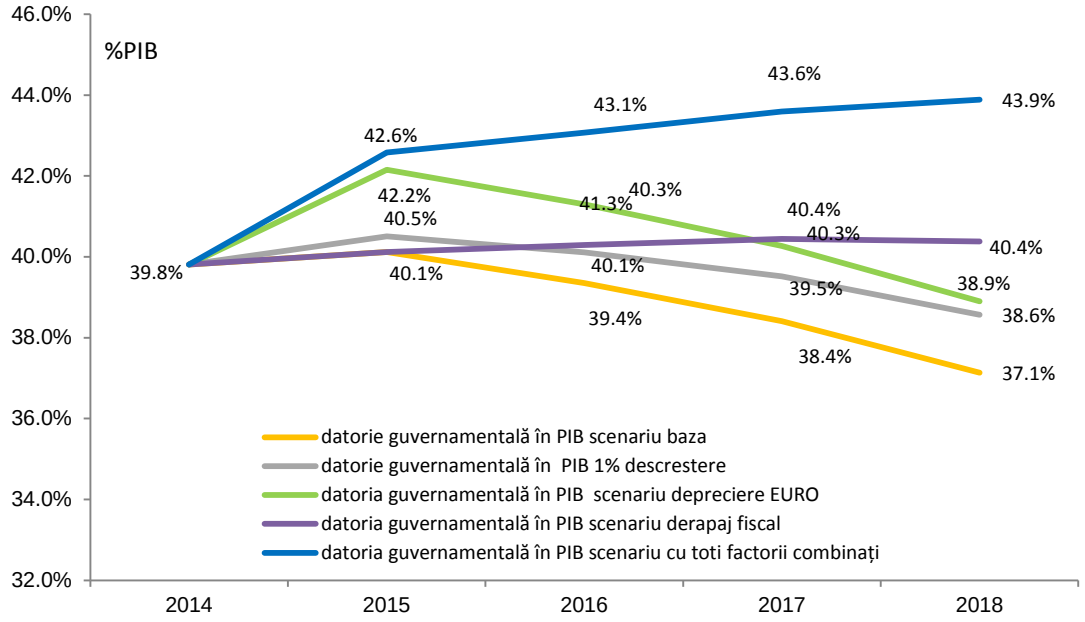

Sursă: Ministerul Finanţelor Publice

În graficul 6 se observă că influenţa unei scăderi economice cu 1% din PIB ar avea un impact negativ asupra nivelului de îndatorare, de creştere cu 1,5% din PIB în anul 2018, iar deprecierea monedei naţionale cu 10% faţă de Euro, principala valută în care este denominată datoria guvernamentală în valută, ar determina creşterea ponderii datoriei guvernamentale în PIB de până la 1,8% din PIB în 2018. Un derapaj fiscal transpus într-un deficit în numerar de finanţat de 2% din PIB în perioada 2015 – 2018, ar conduce la o creştere a nivelului de îndatorare cu până la 3,3% din PIB în 2018, în timp ce influenţa combinată a acestor factori asupra ponderii datoriei guvernamentale în PIB determină o creștere a acestui indicator cu 6,8% din PIB în anul 2018.

Grafic 7- Factorii de influenţă asupra plăţilor de dobândă

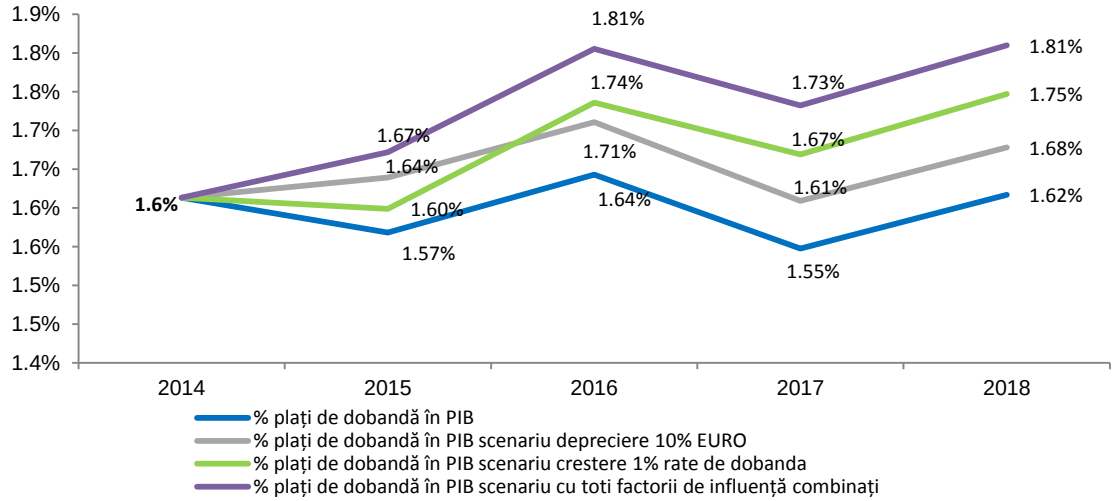

Sursă: Ministerul Finanţelor Publice

În graficul 7 se observă că deprecierea monedei naţionale faţă de Euro[28] ar avea un impact negativ scăzut asupra plăţilor de dobândă, în sensul creşterii ponderii acestora în PIB cu până la 0,06% din PIB în anul 2018, în timp ce creşterea ratelor de dobândă cu 1% ar conduce la o creştere mai accentuată a ponderii plăţilor de dobândă în PIB cu până la 0,13% în anul 2018. Influenţa combinată a acestor factori asupra plăţilor de dobândă ar determina o creştere a acestor plăţi cu 0,19% din PIB în anul 2018.

4.3. COMPARAREA CU VARIANTA PRECEDENTĂ A PROGRAMULUI DE CONVERGENŢĂ

Scenariul macroeconomic de dezvoltare pe termen mediu prezentat în acest program nu diferă semnificativ faţă de cel din ediţia precedentă a Programului de Convergenţă, respectiv ediţia aprilie 2014, în ceea ce priveşte evoluţia PIB. Diferenţele dintre cele două programe sunt determinate, în principal, de revizuirea datelor statistice pentru perioada 1995-2013 şi publicarea celor provizorii pentru 2014, conform ESA 2010 precum şi de efectul de bază determinat de modificările de structură implicate de acestea.

Astfel, în ediţia precedentă a Programului de Convergenţă s-a estimat că produsul intern brut se va majora cu 2,5% în 2014. Rezultatele economice obţinute de sectoarele economice, respectiv industrie şi servicii au evidenţiat o creştere a produsului intern brut de 2,8%.

Pentru anul 2015 şi următorii ani, în prognoză s-a avut în vedere impactul aplicării OUG nr. 6/2015 privind reducerea TVA. Ca urmare, se prevede ca în anul 2015 PIB să se majoraze cu 3,2% comparativ cu majorarea de 2,6% prognozată în varianta anterioară, având ca suport, în principal, cererea internă. Pentru perioada 2016-2018 prognoza prevede accelerarea activităţii economice, cu un ritm de creştere superior celui estimat în varianta precedentă, respectiv 3,4% în 2016, 3,7% în 2017 şi 4,0% în 2018, cererea internă, în special formarea brută de capital fix, reprezentând motorul creşterii.

Grafic 8- Comparaţie între prognozele creşterii PIB

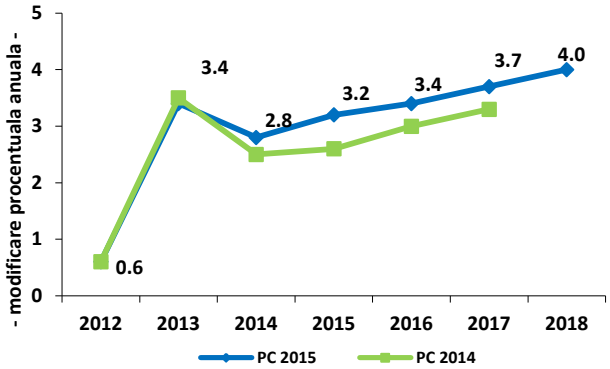

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

Grafic 9 - Comparaţie între prognozele creşterii FBCF

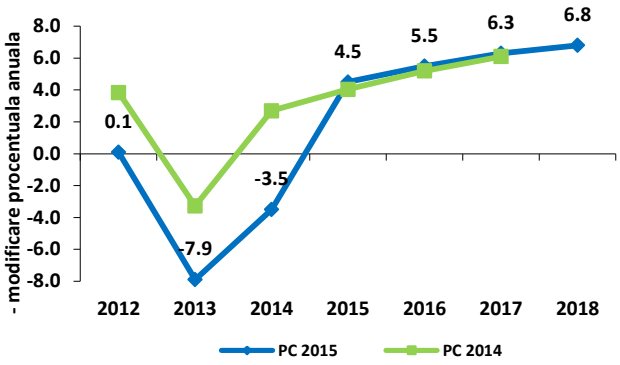

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

[28] Şi celelalte valute în care este denominată datoria urmează aceeaşi tendinţă de apreciere

Grafic 10 - Comparaţie între prognozele creşterii consumului privat

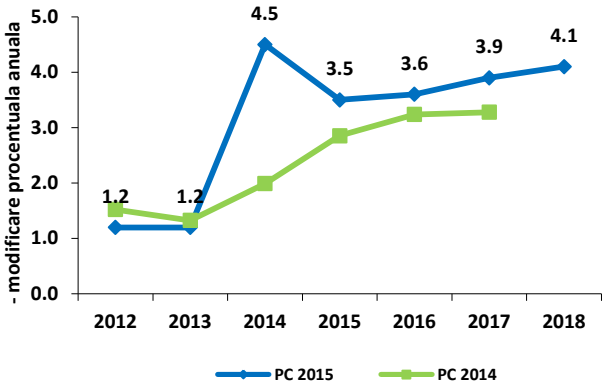

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

Grafic 11- Comparaţie între contribuţiile exportului net la creşterea PIB

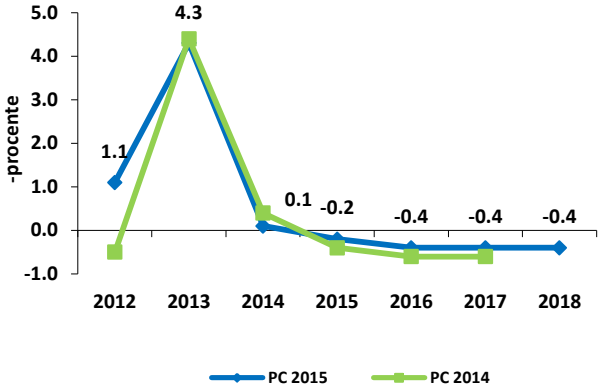

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

5. SUSTENABILITATEA PE TERMEN LUNG A FINANŢELOR PUBLICE

Viabilitatea finanțelor publice pentru statele membre ale Uniunii Europene este analizată o dată la trei ani. Exerciţiul de raportare 2015 a evidenţiat pentru România lipsa, pe termen scurt, a riscurilor la adresa sustenabilităţii, un nivel scăzut al acestora pe termen mediu şi unul moderat pe orizontul de proiecţie, respectiv al anului 2060. Din actualizarea proiecţiilor pentru noul exercitiu, se estimează că ponderea cheltuielilor cu pensiile în PIB se va menţine până la finele perioadei de proiecţie sub media UE. Riscurile s-ar amplifica, dacă balanţa structurală primară ar reveni la valorile înregistrate în perioada 1998-2012. Nivelul datoriei publice este prognozat a rămâne semnificativ sub valoarea de referinţă de 60% din PIB, însă ar putea fi avute în vedere măsuri de consolidare pentru a limita creşterea costurilor cu îmbătrânirea populaţiei (în special cele cu pensiile).

De notat evaluarea pozitivă, faţă de Raportul pe anul 2009 privind sustenabilitatea, când România se caracteriza printr-un risc ridicat privind sustenabilitatea pe termen lung, urmare a impactului bugetar cauzat de cheltuielile legate de îmbătrânirea populaţiei, aflate mult peste media Uniunii Europene. În acest sens, îmbunătăţirea previziunilor conform Raportului din 2012 este confirmată şi de exerciţiul din 2015.

Creşterea cheltuielilor bugetare la nivelul Uniunii Europene, pe orizontul 2013-2060, a fost revizuită uşor în scădere în comparaţie cu exerciţiul din 2012. În 26 din cele 28 state membre, variaţia totală a costurilor bugetare legate de îmbătrânirea populaţiei a fost în scădere în perioada cuprinsă între cele două Rapoarte. Această tendinţă continuă, pe fondul ajustărilor şi reformelor din sectoarele pensiilor, sănătăţii şi asistenţei sociale iniţiate de statele membre.

Proiecţia actualizată a creşterii cheltuielilor strict legate de îmbătrânirea populaţiei, indică, pentru România, un spor de 2,2 p.p. din PIB pentru perioada 2013-2060 (media europeană fiind de 1,8 p.p.). Pe principalele componente de cheltuieli:

- 0,1 p.p. din PIB reprezintă scăderea cheltuielilor cu pensiile (media europeană 0,2 p.p.)

- 1,9 p.p. din PIB reprezintă creşterea cheltuielilor cu sănătatea şi îngrijirile pe termen lung (media europeană 2,0 p.p.)
- 0,4 p.p. din PIB reprezintă creşterea cheltuielilor din învăţământ (media europeană 0,0 p.p.).

Comparativ cu evoluţiile la nivel european, ritmul de majorare a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populaţiei este marcat în România de o răsturnare mai accentuată a piramidei vârstelor. De menţionat că proiecţiile nu au inclus recomandarea Comisiei Europene, privind egalizarea vârstei de pensionare între femei şi bărbaţi, la 65 de ani.

Grafic 12- Structura populației: 2013-2060

Structura Populaţiei României în anul 2013

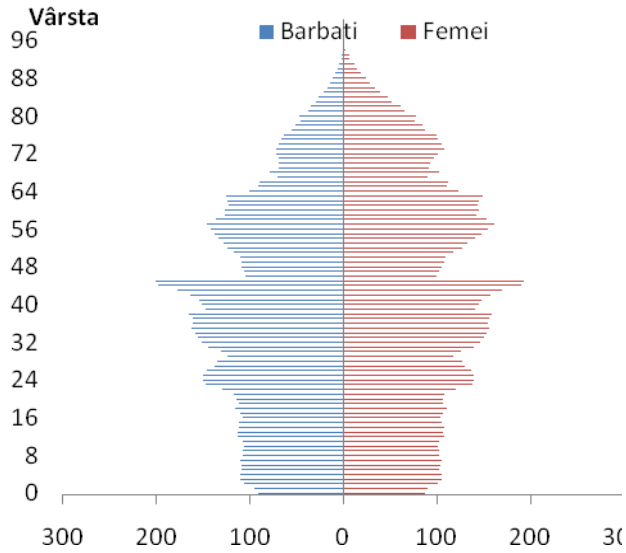

Sursa: Eurostat-EUROPOP 2013

Structura Populaţiei României în anul 2060

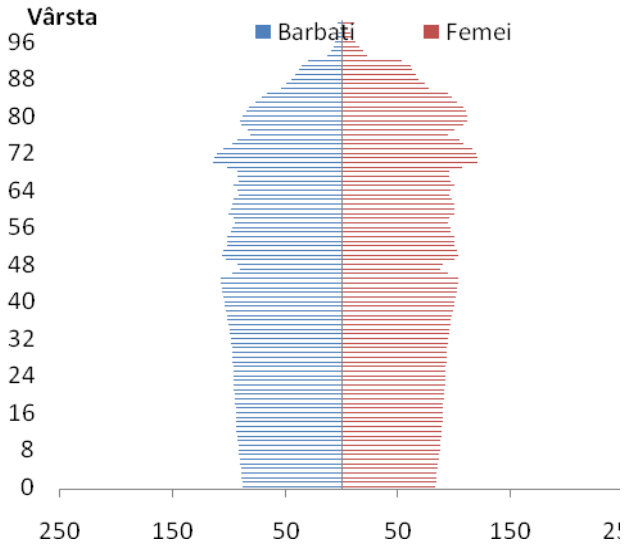

Sursa: Eurostat-EUROPOP 2013

Schimbările demografice vor modifica structura populației României. Amploarea și viteza de îmbătrânire a populației depind de tendințele viitoare în ceea ce priveşte speranța de viață, fertilitatea și migrația.

Procesul de îmbătrânire rapidă va modifica raportul dintre populația la vârsta de pensionare și populația activă, ceea ce va aduce schimbări majore în structura pe vârste și implicații negative pe piața forței de muncă. Raportul dintre persoanele în vârstă de peste 65 de ani şi cele în vârstă de muncă (15-64 de ani) creşte semnificativ, ceea ce înseamnă că în perspectiva următorilor ani sistemul public de pensii va avea resurse mult diminuate în raport cu cheltuielile.

Grafic 13- Evoluția populației

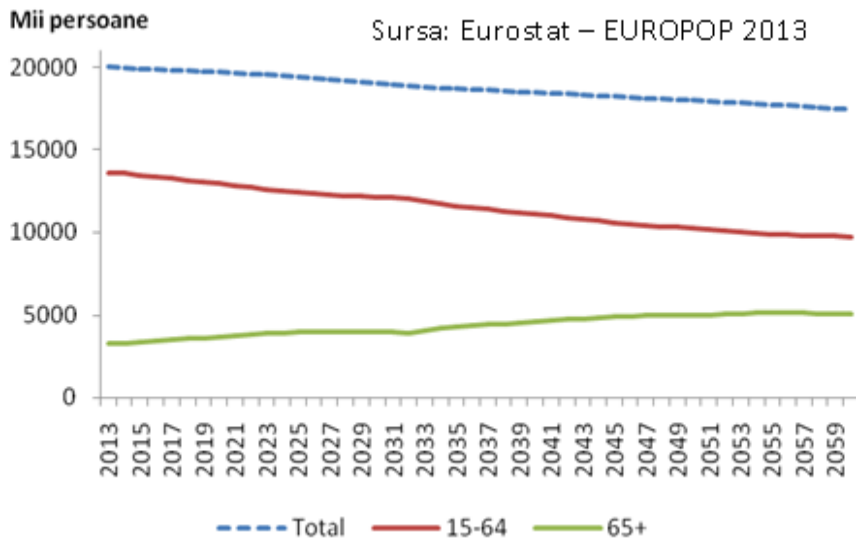

Compoziţia pe vârste a populaţiei va fi profund afectată în perioada 2013-2060: ponderea populaţiei în vârstă de muncă (15-64 ani) va înregistra o scădere semnificativă de 12,1 puncte procentuale în perioada intervalului de prognoză în timp ce ponderea populaţiei cu vârsta peste 65 de ani va creşte în acest interval cu 12,5 puncte procentuale.

Procesul de îmbătrânire a populaţiei este şi o consecinţă a nivelului scăzut al fertilităţii: în anul 2012 rata de fertilitate a fost de 1,53 copii per femeie, situându-se sub nivelul optim de reproducere, aceasta urmând, conform estimărilor Eurostat, să crească la 1,83 în anul 2060.

Rezultatele previziunii demografice oferite de Eurostat pentru România[29], indică o scădere semnificativă a populaţiei, cu 2,6 milioane persoane mai puţin în 2060 comparativ cu anul 2013. Deşi populaţia tânără este în scădere ca urmare a numărului tot mai redus al femeilor aflate la vârsta de fertilitate, există totuşi o serie de semnale pozitive din creşterea ratei de fertilitate.

Tabel 14 -Indicatori Demografici

	2013	2020	2030	2040	2050	2060
Rata de fertilitate	1,65	1,73	1,79	1,81	1,82	1,83
Populatie Total mil.	20,02	19,69	19,00	18,46	17,97	17,44
din care:						
Bărbaţi	9,76	9,59	9,26	9,02	8,81	8,57
Femei	10,26	10,10	9,74	9,44	9,16	8,87
Speranţa de viaţă la naştere						
Bărbaţi	70,8	72,8	75,4	77,8	80,0	82,0
Femei	77,9	79,5	81,6	83,5	85,1	86,7
Speranţa de viaţă la vârsta de 65 ani						
Bărbaţi	14,5	15,5	16,9	18,3	19,6	20,8
Femei	17,8	18,8	20,1	21,4	22,7	23,9

Sursa: Eurostat-EUROPOP 2013

[29] Eurostat – EUROPOP 2013

În România, speranţa de viaţă la naştere pentru bărbaţi este estimată să crească cu aproximativ 11,2 ani pe parcursul perioadei de proiecţie, de la 70,8 în 2013 la 82,0 în 2060. Speranţa de viaţă la naştere este estimată să crească cu 8,9 ani pentru femei, de la 77,9 în 2013 la 86,7 în 2060, ceea ce indică o uşoară convergenţă a speranţei de viaţă între bărbaţi şi femei.

Pe termen mediu şi lung, evoluţia sectorului de pensii este puternic influenţată de perspectivele demografice date de evoluţia ratei natalităţii şi a speranţei de viaţă şi de procesul inevitabil de îmbâtrânire a populaţiei.

Tabel 15 -Prognoza pe termen lung a cheltuielilor cu pensiile

	2013	2014	2020	2030	2040	2050	2060
Pilonul 1 de pensii	8,2	8,2	8,1	8,1	8,4	8,4	8,1
Pilonul 2 de pensii	-	-	-	0,1	0,4	0,7	0,8

Sursa: Comisia Naţională de Prognoză

Rezultatele estimate prin modelul de pensii indică o creştere a ponderii cheltuielilor cu pensiile din pilonul 1, de la 8,2% din PIB în anul 2013 la circa 8,4% din PIB la începutul decadei 2040-50, urmată de o scădere treptată, către finele perioadei de prognoză, până sub ponderea din anul de bază.

Pilonul 2 de pensii va avea o pondere din ce în ce mai semnificativă în totalul cheltuielilor cu pensiile, cu atingerea unei ponderi de 0,8% din PIB la sfârşitul orizontului de prognoză.

6. CALITATEA FINANȚELOR PUBLICE

Îmbunătățirea calității finanțelor publice este necesară pentru asigurarea unei creșteri economice sustenabile. În acest sens este o prioritate pentru Guvern să continue să asigure un cadru fiscal-bugetar favorabil dezvoltării mediului economic. Măsurile de politică fiscală anticiclice, adoptate după criză pentru a contracara efectele recesiunii economice au dat rezultate pozitive, semne de revenire vizibile apărând în 2013 când România a înregistrat cea mai mare rată de creștere a PIB-ului de după 2008. De asemenea și nivelul indicatorilor macroeconomici care semnalează un dezechilibru macroeconomic (printre care și indicatori fiscali precum deficitul bugetar) indică stabilitate.

Cu toate aceste aspecte pozitive care contribuie la sporirea încrederii investitorilor, autoritățile trebuie să intervină consecvent în mod special în combatera evaziunii fiscale și în îmbunătățirea eficienței, transparenței și responsabilității în utilizarea resurselor publice (dimensiuni ale calității finanțelor publice în privința cărora sunt necesare acțiuni ferme din partea decidenților de politică fiscală).

6.1. VENITURILE BUGETARE

Principalele obiective în ceea ce privește îmbunătățirea eficienței la nivelul veniturilor bugetare sunt legate de simplificarea sistemului de taxe, reducerea poverii fiscale, reducerea evaziunii fiscale, creșterea gradului de colectare a impozitelor.

Simplificarea sistemului de taxe și reducerea birocrației au loc gradual. Numărul de plăți pe an pe care trebuie să le efectueze o companie din România pentru achitarea taxelor și impozitelor a scăzut de la 113 în 2007, la 39 în 2012 și 14 în 2013. De asemenea nivelul

numărului de ore necesare pentru achitarea obligațiilor fiscale aferente unui exercițiu financiar s-a redus la 159 de ore în 2013, față de 200 de ore în 2012. La data înfiinţării Registrului taxelor și tarifelor nefiscale în anul 2009, au fost identificate un număr de 491 de taxe şi tarife cu caracter nefiscal. Urmare a politicii guvernului de reducere a numărului de taxe şi tarife cu caracter nefiscal, determinat de costurile de administrare superioare încasărilor efective, numărul acestora a scăzut considerabil de la 491 la 170 în prezent. Din acestea, 91 reprezintă taxe și tarife de autorizare.

Pe parcursul anului 2014 au fost implementate câteva măsuri legislative în cadrul sistemului de impozitare care să faciliteze desfășurarea activității economice, să stimuleze investițiile și inovația și să îmbunătățească gradul de conformare a agenților economici.

Astfel, în vederea îmbunătățirii lichidității la nivelul firmelor, din 1 martie 2014 s-au introdus noi reguli cu privire la rambursarea taxei pe valoarea adaugată. Măsura prevede creșterea pragului valoric (de la 10000 lei la 45000 lei) pentru sumele pe care contribuabilii le solicită pentru rambursare, în funcție de care se realizează ulterior inspecția fiscală. În acest caz se gestionează mai eficient și volumul de muncă în cazul autorităților.

Începând cu 1 ianuarie 2014, sistemul plăţii TVA la încasare pentru firmele cu cifra de afaceri sub 500.000 de euro, care le permitea să plătească TVA către bugetul de stat doar după ce au încasat plata, a devenit opțional. Renunțarea la TVA la încasare ar permite în schimb deducerea (și respectiv plata) la momentul facturării.

Pentru stimularea investițiilor și a inovației, începând cu 1 iulie 2014 se scutesc de la plata impozitului pe profit firmele care reinvestesc profitul în echipamente tehnologice produse şi/sau achiziţionate după 1 iulie 2014 şi puse în funcţiune până la data de 31 decembrie 2016.

O prioritate pentru Guvern este reducerea poverii fiscale pe muncă la angajator. În acest sens, din 1 octombrie 2014 s-a redus cota pentru contribuția de asigurări sociale de stat plătită de angajator cu 5%. Măsura asigură surse suplimentare pentru investiţii cu impact asupra creşterii economice, reduce costul unitar cu forța de muncă și este un stimul pentru crearea de noi locuri de muncă.

La începutul anului 2015 s-au introdus noi măsuri care să diminueze povara fiscală și să stimuleze mediul de afaceri, prin reducerea impozitului pe construcții cu 0,5% și extinderea cotei reduse de TVA de 9% pentru serviciile de cazare în regim de demipensiune, pensiune completă și all inclusive.

Măsuri suplimentare de relaxare fiscală sunt prinse în rescrierea Codului fiscal și a Codului de procedură fiscală care au fost aprobate de Guvern în martie 2015 și sunt propuse Parlamentului spre adoptare. Dintre aceste măsuri, menționăm printre cele mai semnificative: reducerea cotei standard de TVA începând cu anul 2016, o nouă reducere a cotei pentru contribuția de asigurări sociale de stat din 2018 și reducerea impozitului pe venit și pe profit.

În aprilie 2013, a fost inițiat proiectul privind ”Modernizarea Administrației Fiscale din România”, gestionat de Agenţia Naţională de Administrare Fiscală (ANAF), în parteneriat cu

Banca Mondială, având ca obiective creşterea eficienţei şi eficacității în colectarea impozitelor şi a contribuţiilor sociale, creşterea gradului de conformare și reducerea poverii administrative pentru contribuabili, în vederea respectării obligațiilor fiscale. În cursul anului 2014, ANAF a derulat programe, proiecte-pilot și inspecții fiscale care au avut ca rezultat îmbunătățirea gradului de conformare voluntară (atât la declarare cât şi la plată) și reducerea economiei subterane. Pentru buna colectare a veniturilor bugetare, ANAF a extins serviciile de asistenţă prin telefon, internet, poştă electronică pentru informarea mai bună a contribuabililor și a îmbunătăţit procedurile de administrare și gradul de informatizare.

Referitor la colectarea veniturilor, România are un grad de colectare redus având în vedere și nivelul ridicat al ratei de impozitare pentru veniturile bugetare cu pondere mare în PIB (în special TVA). În acest sens, pentru reducerea evaziunii fiscale, Guvernul are în vedere măsuri noi printre care loteria bonurilor, începând cu anul 2015. Prin această măsură se încearcă impulsionarea oamenilor în a solicita bonurile fiscale, pe bază cărora pot câștiga premii în bani în urma unei tragere la sorţi.

Pe de altă parte, Acordul de Parteneriat 2014-2020 al României solicitat de Comisia Europeană fiecărui stat membru, stabilește prioritățile de finanțare ale României, pentru atingerea obiectivelor prevăzute în strategia Europa 2020. Se va urmări eficientizarea implementării şi reducerea poverii administrative, alocarea fondurilor fiind orientată către obținerea unui impact semnificativ al investițiilor, respectiv continuitatea intervențiilor sustenabile din actuala perioadă de programare.

6.2. CHELTUIELILE BUGETARE

Controlul cheltuielilor bugetare reprezintă un element esenţial al angajamentelor Guvernului de a reduce deficitul bugetar. Obiectivele cheie pe termen mediu sunt:

- Creşterea spaţiului fiscal pentru investiţii;
- Îmbunătăţirea sustenabilităţii pe termen mediu şi lung;
- Creşterea capacităţii de absorbţie a fondurilor europene;
- Creşterea predictibilităţii politicii bugetare pe termen mediu.

Pentru asigurarea resurselor bugetare necesare pentru susținerea investițiilor și sectoarelor economice, Guvernul își propune consolidarea substanțială a politicilor bugetare prin:

- întărirea disciplinei bugetare prin plata arieratelor bugetului de stat, ale autorităţilor locale şi întreprinderilor de stat precum şi măsuri pentru prevenirea formării de noi arierate;
- creşterea eficienţei alocărilor bugetare prin reforma investiţiilor publice, orientarea substanţială a fondurilor pentru cofinanţarea proiectelor europene şi finanţarea cu prioritate, din resurse proprii;
- consolidarea cadrelor bugetare naţionale, a instituţiilor fiscale în concordanţă cu angajamentele asumate prin Pactul Fiscal;
- transparenţă în utilizarea fondurilor publice şi bune practici de raportare bugetară.

7. CARACTERISTICILE INSTITUŢIONALE ALE FINANŢELOR PUBLICE

7.1. REGULI FISCALE

Prin adoptarea Legii responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, România a introdus reguli fiscale pentru întărirea disciplinei fiscal-bugetare. Această lege a suportat ulterior modificări ca urmare unor evenimente şi factori endogeni sau exogeni, ce au făcut imperios necesară ajustarea regulilor privind disciplina bugetară, a regulilor fiscale numerice, precum şi introducerea de noi elemente în managementul de ansamblu al procesului bugetar.

Prevederile Directivei 85/2011 și ale Tratatului privind Stabilitatea, Coordonarea și Guvernanța în cadrul Uniunii Economice și Monetare au fost implementate în legislația națională prin Legea nr.377/2013, care modifică Legea responsabilității fiscal-bugetare.

Legea responsabilității fiscal-bugetare are drept obiective principale:

- asigurarea predictibilităţii şi stabilităţii politicii bugetare prin adoptarea elementelor cheie ale strategiei fiscal-bugetare pe termen mediu;
- asigurarea şi menţinerea disciplinei fiscal-bugetare pe termen mediu;
- îmbunătăţirea transparenţei şi sustenabilităţii pe termen mediu şi lung a finanţelor publice.

Principiile esenţiale ale legii responsabilităţii fiscal-bugetare sunt:

- Planificarea bugetară elaborată de Ministerul Finanțelor Publice se bazează pe previziuni macroeconomice şi bugetare.
- Previziunile macroeconomice şi bugetare sunt comparate cu previziunile cele mai recente ale Comisiei Europene şi, după caz, cu cele ale altor organisme independente internaționale.
- Diferențele semnificative faţă de previziunile Comisiei Europene sunt descrise şi motivate, în special dacă nivelul sau creşterea variabilelor din ipotezele externe se îndepărtează în mod semnificativ de valorile menționate în previziunile Comisiei Europene.
- Previziunile macroeconomice şi bugetare utilizate pentru planificarea bugetară fac obiectul unor evaluări periodice, imparțiale şi cuprinzătoare, bazate pe criterii obiective, inclusiv al unei evaluări ulterioare, de către Consiliul Fiscal/organele abilitate în acest scop.
- Consiliul Fiscal/organele abilitate în acest scop publică rezultatele evaluărilor pe site-ul propriu al instituției.
- Rezultatele acestei evaluări sunt luate în considerare, în mod adecvat, în viitoarele previziuni macroeconomice şi bugetare.

Reguli introduse de noua guvernanță economică.

1. Introducerea unei reguli fiscale numerice privind deficitul bugetar structural, care se consideră respectată dacă este îndeplinită una din următoarele condiţii:

- OTM nu depăşeşte o limită inferioară a soldului structural anual al administraţiei publice de -0,5% din produsul intern brut la preţurile pieţei;
- Atunci când raportul dintre datoria publică calculată conform metodologiei Uniunii Europene şi produsul intern brut, la preţurile pieţei, este semnificativ sub nivelul de 60 % şi riscurile în ceea ce priveşte sustenabilitatea pe termen lung a finanţelor publice sunt scăzute, limita inferioară a obiectivului bugetar pe termen mediu nu poate depăşi un sold structural anual al administrației publice de cel mult -1,0 % din produsul intern brut, la preţurile pieţei;
- Deficitul structural anual al administrației publice converge către OTM conform unui calendar de ajustare agreat cu instituţiile Uniunii Europene în conformitate cu Regulamentul (CE) al Consiliului nr.1466/1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice.

2. *Introducerea unui mecanism de corecţie care se declanşează automat în cazul deviaţiilor de la regula de deficit bugetar structural:*

- Se activează în cazul constatării unei devieri de la OTM (devierea este considerată importantă dacă este de cel puțin 0,5 % din PIB într-un an și de cel puțin 0,25 % din PIB în medie pe an, în doi ani consecutivi);
- Măsurile de corectare a devierii sunt formulate în termeni cuantificabili, eşalonate pe ani şi vor produce efecte cel târziu asupra exercițiului bugetar al următorului an;
- Măsurile de corectare a devierii sunt proporționale cu dimensiunea devierii;
- Măsurile de corectare a devierii vor asigura implementarea recomandărilor adresate României de către instituțiile Uniunii Europene precum şi un ritm de corectare stabilit în conformitate cu Pactul de Stabilitate şi Creştere;
- Măsurile de corectare a devierii sunt aplicate cu prioritate acelor bugete sau entități componente ale administrației publice care au generat devierea.

3. *Introducerea unei clauze derogatorii în cazul manifestării unor circumstanţe extraordinare:*

- Permite nerespectarea regulii fiscale privind deficitul bugetar structural, inclusiv neaplicarea mecanismului de corecţie;
- Circumstanțe extraordinare = un eveniment neobişnuit asupra căruia autorităţile administraţiei publice nu au niciun control şi care are o influenţă majoră asupra poziţiei financiare a administraţiei publice sau perioade de recesiune economică severă, astfel cum este definită în Pactul de Stabilitate şi Creştere revizuit;

- Începerea şi încetarea manifestării unor circumstanţe extraordinare fac obiectul opiniei Consiliului Fiscal, iar Guvernul are obligaţia de a informa Parlamentul şi Comisia Europeană.

4. *Introducerea unei reguli fiscale numerice privind datoria publică:*

- Datoria publică conform metodologiei Uniunii Europene nu va depăşi 60% din PIB;
- În cazul în care raportul dintre datoria publică conform metodologiei Uniunii Europene şi PIB depăşeşte valoarea de referinţă de 60% din PIB, datoria publică se va reduce cu o rată medie de 5 la sută pe an, ca medie anuala pe o perioada de 3 ani.

5. *Introducerea unor praguri intermediare prudenţiale pentru datoria publică, inclusiv măsuri automate în cazul depăşirii acestora:*

- Dacă: 45% din PIB < datoria publică < 50% din PIB
    - Ministerul Finanțelor Publice prezintă Guvernului un raport privind justificarea creşterii datoriei cu propuneri pentru menținerea acestui indicator la un nivel sustenabil;
- Dacă: 50% din PIB < datoria publică < 55% din PIB
    - Se propune un program pentru reducerea ponderii datoriei publice în PIB, care cuprinde, fără a se limita la acestea și măsuri privind îngheţarea cheltuielilor totale respectiv a salariilor din sectorul public;
- Dacă: 55% din PIB < datoria publică< 60% din PIB
    - În plus faţă de măsurile de mai sus, Guvernul inițiază măsuri care să determine înghețarea cheltuielilor totale privind asistența socială din sistemul public.
- Dacă : datoria publică> 60% din PIB
    - În plus față de măsurile prezentate mai sus, Guvernul inițiază și aplică un program de reducere a datoriei publice conform celei de-a 2 a reguli de la punctul 4.

6. *Introducerea de noi standarde de calitate pentru prognozele macroeconomice utilizate la planificarea bugetară:*

- Cadrul macroeconomic pe care se fundamentează Strategia fiscal-bugetară utilizează cele mai actuale informații şi reprezintă scenariul macro-fiscal cel mai probabil sau un scenariu mai prudent;
- Cadrul macroeconomic din Strategia fiscal-bugetară conţine o declaraţie privind concordanţa sau diferenţele faţă de cele mai recente prognoze ale Comisiei Europene. Diferențele semnificative dintre scenariul macrobugetar ales și previziunile Comisiei Europene sunt descrise și motivate, în special dacă nivelul sau creșterea variabilelor din ipotezele externe se îndepărtează în mod semnificativ de valorile menționate în previziunile Comisiei.

- În cazul în care Consiliul fiscal constată deviații persistente de același sens ale prognozelor macroeconomice față de datele efective, care s-au înregistrat pe o perioadă de cel puțin patru ani consecutivi, Guvernul ia măsurile necesare și le face publice.

INSTITUŢII FISCALE

În scopul de a proteja obiectivele şi principiile enumerate mai sus, Consiliul Fiscal, autoritate independentă înfiinţată prin Legea Responsabilităţii Fiscal-bugetare (Legea 69/2010), are ca obiectiv sprijinirea Guvernului și a Parlamentului în elaborarea și implementarea politicii fiscal-bugetare și de a promova transparența și sustenabilitatea finanțelor publice.

În realizarea acestui obiectiv, Consiliul fiscal îndeplineşte o sferă largă de atribuţii: evaluează proiecţiile macroeconomice avute în vedere la fundamentarea prognozei de venituri a bugetului general consolidat, estimează impactul pachetelor de măsuri de natură a influenţa soldul bugetar, analizează execuţia bugetară şi măsura în care aceasta corespunde ţintelor propuse, monitorizează respectarea regulilor fiscale, emite recomandări privind politica fiscală curentă şi viitoare.

GUVERNANŢA STATISTICĂ

România a realizat în ultimii ani progrese în ceea ce privește îmbunătățirea prognozei fiscale și a practicilor de formulare bugetară. Pentru a consolida transparența fiscală și a asigura o mai bună concordanță cu Sistemul European de Conturi, se dezbate în prezent un plan de acțiuni pe termen mediu menit să îmbunătățească aria de acoperire a datelor fiscal-bugetare și macroeconomice, a perioadelor și termenelor de raportare, concomitent cu creșterea calității și integrității raportării acestora.

ANEXE

Tabel nr. 1 a – Proiecţii macroeconomice

	CODUL SEC	2014	2014	2015	2016	2017	2018
		NIVEL [1)] MLD.LEI	MODIFICARE PROCENTUALĂ				
1. PIB real	B1*g	655,2	2,8	3,2	3,4	3,7	4,0
2. PIB nominal	B1*g	666,6	4,6	5,0	5,7	6,0	6,2
COMPONENTELE PIB-ULUI REAL							
3. Cheltuielile consumului privat	P3	412,8	4,5	3,5	3,6	3,9	4,1
4. Cheltuielile consumului public	P3	95,3	5,3	1,0	2,0	1,6	1,5
5. Formarea brută de capital fix	P51	146,2	-3,5	4,5	5,5	6,3	6,8
6. Modificarea stocurilor şi achiziţii nete de valori (% din PIB)	P52+ P53	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Exporturi de bunuri şi servicii	P6	273,9	8,1	6,1	5,8	6,2	6,3
8. Importuri de bunuri şi servicii	P7	277,5	7,7	6,5	6,8	7,2	7,2
CONTRIBUŢII LA CREŞTEREA PIB							
14. Cererea internă finală			2,7	3,4	3,8	4,1	4,4
15. Modificarea stocurilor şi achiziţii nete de valori	P52+ P53		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
16. Export net	B11		0,1	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4

[1)] Nivelul real al PIB şi al componentelor sale este în preţurile anului precedent

Tabel nr. 1 b – Evoluţia preţurilor

	2014	2015	2016	2017	2018
	MODIFICARE PROCENTUALĂ				
1. Deflatorul PIB	1,8	1,8	2,3	2,3	2,2
2. Deflatorul consumului privat	1,3	1,3	1,5	2,1	2,1
3. Indicele armonizat al preţurilor de consum	1,4	0,2	2,0	2,7	2,5
4. Deflatorul consumului public	-0,8	3,2	3,0	2,7	2,2
5. Deflatorul investiţiilor	0,3	1,2	1,5	1,4	1,4
6. Deflatorul exportului (bunuri şi servicii)	0,1	1,3	1,3	0,3	0,3
7. Deflatorul importului (bunuri şi servicii)	-1,4	1,0	0,2	-0,2	-0,1

Tabel nr. 1 c - Evoluţia pieţei forţei de muncă

	CODUL SEC	2014	2014	2015	2016	2017	2018
		NIVEL MII PERS.	MODIFICARE PROCENTUALĂ				
1. Populaţia ocupată totală[1)]		8678,3	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2
2. Populaţia ocupată, mii ore lucrate[2)]		15766445	1,6	1,4	1,4	1,5	1,5
3. Rata şomajului -%[3)]			6,8	6,7	6,6	6,5	6,4
4. Productivitatea muncii[4)]			1,7	2,0	2,2	2,4	2,7
5. Productivitatea muncii orare[5)]			1,2	1,7	1,9	2,1	2,4
6. Compensaţia salariaţilor – mil. lei	D1	208907	4,0	5,8	5,9	6,1	6,2
7. Compensaţia pe salariat - lei		34614	2,0	3,7	3,7	4,0	4,2

[1)] Populaţia ocupată, definiţia pentru conceptul intern din conturi naţionale
[2)] Definiţia din conturi naţionale
[3)] Definiţia armonizată cu Eurostat (Labour Force Survey – AMIGO)
[4)] PIB real pe persoană ocupată
[5)] PIB real pe oră lucrată

Tabel nr. 1 d – Balanţele sectoriale

% din PIB	CODUL SEC	2014	2015	2016	2017	2018
1. Soldul net, faţă de restul lumii	B9	2,1	1,2	1,0	0,8	0,8
Din care:						
- balanţa bunurilor şi serviciilor		0,2	0,2	0,3	0,1	0,0
- balanţa veniturilor primare şi a veniturilor secundare		-0,7	-1,4	-1,7	-1,6	-1,4
- contul de capital		2,6	2,4	2,4	2,3	2,2
2. Soldul net al sectorului privat	B.9	3,6				
3. Soldul net al sectorului guvernamental	EDP B.9	-1,5				
4. Discrepanţa statistică						

Tabel nr. 2 a– Proiecţia bugetului consolidat

	CODUL SEC	2014	2014	2015	2016	2017	2018
		NIVEL MIL.LEI	% DIN PIB				
Soldul net (EDP B9), pe sub-sectoare							
1. Buget consolidat	S.13	-9920,8	-1,5	-1,45	-1,2	-1,0	-0,8
2. Administraţia centrală	S.131	-14716,3	-2,2	-1,9	-1,4	-1,2	-1,0
3. Administraţia de stat	S.132	M	M	M	M	M	M
4. Administraţia locală	S.133	3563,6	0,5	0,3	0,2	0,1	0,1
5. Fonduri de asigurări sociale	S.134	1231,9	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Buget consolidat (S13)							
6. Încasări totale	TR	222511,5	33,4	33,6	32,6	32,6	32,5
7. Cheltuieli totale	TE[1)]	232432,3	34,9	35,1	33,8	33,6	33,3
8. Soldul net	EDP B.9	-9920,8	-1,5	-1,5	-1,2	-1,0	-0,8
9. Dobânzi	EDP D.41	10754,3	1,6	1,6	1,6	1,5	1,6
10. Balanţa primară[2)]		833,5	0,1	0,1	0,4	0,5	0,8
11. One-off şi alte măsuri temporare[3)]		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Componente de venituri selectate							
12. Impozite totale (12=12a+12b+12c)		126619,1	19,0	19,1	19,4	19,7	19,8
12a. Impozite pe producţie şi import	D.2	85276,1	12,8	12,9	13,0	13,2	13,3
12b. Impozite curente pe venit, avuţie, etc.	D.5	41343,0	6,2	6,1	6,4	6,5	6,5
12c. Impozite pe capital	D.91						
13. Contribuţii sociale	D.61	57370,2	8,6	8,3	8,1	8,2	8,3
14. Venituri din proprietate	D.4	5211,5	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0
15. Alte[4)]		33310,7	5,0	5,3	4,2	3,7	3,3
16=6. Venituri totale	TR	222511,5	33,4	33,6	32,6	32,6	32,5
p.m.: povara fiscală (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)[5)]							
Componente de cheltuieli selectate							
17. Remunerare angajaţi + consum intermediar	D.1+P.2	85702,3	12,9	12,7	12,4	12,6	12,6
17a. Remunerare angajaţi	D.1	51039,5	7,7	7,4	7,0	6,9	6,8
17b. Consum intermediar	P.2	34662,8	5,2	5,3	5,4	5,7	5,8
18. Contribuţii sociale (18=18a+18b)		79094,3	11,9	12,1	12,0	11,9	11,8
din care Ajutoare de şomaj[6)]		1122,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
18a. Contribuţii sociale în natură	D.6311, D.6312, D.63131	9184,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
18b. Contribuţii sociale, altele	D62	69910,1	10,5	10,7	10,6	10,5	10,4
19=9. Dobânzi	EDP D.41	10754,3	1,6	1,6	1,6	1,5	1,6
20. Subvenţii	D.3	3538,8	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3
21. Formarea brută de capital fix	P.51	28340,0	4,3	4,4	4,3	4,4	4,5
22. Transferuri de capital	D.9	5898,0	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8
23. Altele [7)]		19104,6	2,9	2,9	2,2	2,0	1,7
24=7. Cheltuieli totale	TE1	232432,3	34,9	35,1	33,8	33,6	33,3

[1)] Ajustate cu fluxul net de swap, adică TR-TE=EDP B9
[2)] Balanţa primară este calculată ca (EDP B9, punctul 8) plus (EDP D.41, punctul 9)
[3)] Semnul plus înseamnă reducerea deficitului ca urmare a măsurilor one-off
[4)] P.11+P.12+P.131+D.39+D.7+D.9 (diferit de D.91)
[5)] Inclusiv cele colectate de UE şi inclusiv ajustarea cu taxele şi contribuţiile sociale necolectate (D.995)
[6)] Include beneficiile în numerar (D.621 şi D.624) şi în natură (D.631), legate de ajutoarele de şomaj
[7)] D.29+D4 (diferit de D.41)+D.5+D.7+D.9+P.52+P.53+K.2+D.8

Tabel nr. 2b – Proiecţii în situaţia păstrării politicilor actuale[1]

	2014	2014	2015	2016	2017	2018
	Nivel	% din PIB	% din PIB	% din PIB	% din PIB	% din PIB
1. Total venituri în situaţia păstrării politicilor actuale	222511,5	33,4	33,6	32,6	32,6	32,5
2. Total cheltuieli în situaţia păstrării politicilor actuale	232432,3	34,9	35,1	33,8	33,6	33,3

[1)] Proiecţiile trebuie să înceapă la momentul la care Programul de Stabilitate sau Convergenţă este redactat şiarată trendul veniturilor şi cheltuielilor presupunând ca nu are loc "nici o modificare de politici", cum e definit la p.15. Prin urmare, cifrele pentru X-1 vor corespunde cu datele actuale pentru venituri şi cheltuieli.

Tabel nr.2c – Sume ce trebuie excluse din valoarea de referinţă a cheltuielilor

	2014	2014	2015	2016	2017	2018
	Nivel	% din PIB	% din PIB	% din PIB	% din PIB	% din PIB
1.Cheltuieli din programe UE acoperite total de fonduri UE	11.099,7	1,7	2,7	1,8	1,9	1,9
2. Cheltuieli ciclice cu ajutorul de şomaj [1]	-2,6	-0,0004 *)	0,0005	0,0015	0,0015	0,0006
3. Efectul măsurilor discreţionare privind veniturile[2]	0	0	0,48	0,89	0	0
4. Creşterea veniturilor impuse prin lege	0	0	0	0,04	0	0

[1)]Metodologia utilizată pentru obţinerea componentei ciclice a cheltuielii aferente ajutorului de şomaj cum e definită în COFOG sub codul 10.5

S-a utilizat următoarea formulă: $E_t^{UC} = E_t^{U} \cdot \frac{u_t - NAWRU_t}{u_t}$ unde:

EtU reprezintă cheltuielile cu şomajul şi EtUC reprezintă componenta ciclică a cheltuielilor cu ajutorul de şomaj.

[2)] Creşterea veniturilor impuse prin lege nu trebuie incluse în efectul măsurilor discreţionare privind veniturile: datele raportate în rândurile 3 şi 4 trebuie excluse reciproc.

*)In 2014 cheltuielile cu somajul au fost de 1,0 miliarde lei (0,15 % din PIB) şi se reduc, ca procent în PIB, în perioada 2015-2018

Tabel nr. 3– Cheltuieli cu administraţia centrală, după funcţie

% DIN PIB

	COD COFOG	2014 *)	2017
1. Servicii publice generale	1	4,8	n.a.
2. Apărare	2	0,9	n.a.
3. Ordine publică şi siguranţă	3	2,3	n.a.
4. Relaţii economice	4	6,5	n.a.
5. Protecţia mediului	5	0,7	n.a.
6. Servicii domiciliare şi comunitare	6	0,9	n.a.
7. Sănătate	7	4,0	n.a.
8. Recreere, cultură şi religie	8	0,9	n.a.
9. Învăţământ	9	2,7	n.a.
10. Protecţie socială	10	11,2	n.a.
11. Total cheltuieli (=punct 7=24 în Tabel 2a)	TE	34,9	33.6

***) datele la 2014 sunt semi - finale.**

Tabel nr. 4 – Evoluţia datoriei guvernamentale

	CODUL SEC	2014	2015	2016	2017	2018
1. Datoria guvernamentală brută [1)]		39,8	40,1	39,4	38,4	37,1
2. Modificarea datoriei guvernamentale		1,8	0,3	-0,8	-0,9	-1,3
Contribuţia la modificarea datoriei brute						
3. Balanţa primară[2)]		0,1	0,1	0,4	0,5	0,8
4. Dobânda[3)]	EDP D.41	1,6	1,6	1,6	1,5	1,6
5. Ajustări stoc-flux		0,4	-1,2	-2,0	-2,0	-2,1
Din care: - Diferenţe între dobânzi plătite şi accrual[4)]		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
- Acumularea netă de active financiare[5)]		1,7	-0,9	-0,1	0,1	0,0
din care: - din privatizare		0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
- Efecte ale evaluării şi altele[6)]		-1,2	-0,2	-1,9	-2,0	-2,0
p.m. rata dobânzii implicite asupra datoriei[7)]		4,4	4,1	4,3	4,2	4,5
Alte variabile relevante						
6. Active financiare lichide[8)]	% în PIB	8,4	7,0	6,6	6,3	6,0
7. Datoria financiară netă (7=1-6)	% în PIB	31,4	33,1	32,8	32,1	31,2
8. Amortizarea datoriei (obligaţii existente) începând cu finele anului anterior[9)]	% în PIB	7,8%	7,1%	5,5%	3,2%	3,2%
9. Procent din datorie denominată în valută	% în datorie	57,0%	54,7%	50,9%	49,9%	49,0%
10. Maturitate medie[10)]	ani	5,3	5,5	-	-	-

[1)] Definit conform Regulamentului 3605/93 (nu este concept ESA)
[2)] Conform poz10 din tabelul 2a
[3)] Conform poz 9 din tabelul 2a
[4)] Diferenţele privind cheltuieli cu dobânzile, alte cheltuieli şi venituri pot fi distinse atunci când sunt relevante sau în cazul în care raportul datorie în PIB este peste valoarea de referinţă
[5)] Active lichide (valută), obligaţiuni guvernamentale, active în ţări terţe, întreprinderi controlate de stat şi diferenţa dintre activele cotate şi cele necotate pot fi distinse atunci când sunt relevante sau în cazul în care raportul datorie inPIB este peste valoarea de referinta
[6)] Modificări datorate variaţiei ratelor de schimb şi operării pe piaţa secundară pot fi distinse atunci când sunt relevante sau în cazul în care raportul datorie în PIB este peste valoarea de referinţă
[7)] Variabila proxy asociată este reprezentată de raportul dintre plăţile anuale de dobânzi şi soldul de datorie din anul precedent
[8)] AF1, AF2, AF3 (consolidate la valoarea de piaţă), AF5 (dacă este cotată la bursă; inclusiv acţiunile fondurilor mutuale).
[9)] Indicator calculat pe baza soldului datoriei la 31.12.2014
[10)] Maturitate medie ramasa.

Tabel nr. 5 – Evoluţii ciclice

% DIN PIB	CODUL SEC	2014	2015	2016	2017	2018
1. Creşterea reală PIB (%)		2,8	3,2	3,4	3,7	4,0
2. Soldul net consolidat	EDP B.9	-1,5	-1,3[2)]	-1,2	-1,0	-0,8
3. Cheltuieli cu dobânzi	EDP D.41	1,6	1,6	1,6	1,5	1,6
4. Măsuri temporare şi *one-off* [1)]						
5. Creşterea PIB potenţial (%)		1,9	2,5	2,9	3,1	3,2
Contribuţii:						
- muncă		-0,3	0,1	0,3	0,3	0,2
- capital		0,6	0,7	0,9	1,0	1,2
- productivitatea totală a factorilor		1,5	1,6	1,7	1,8	1,8
6. Output gap		-1,6	-1,0	-0,6	-0,1	0,7
7. Componenta ciclică		-0,5	-0,3	-0,2	0,0	0,2
8. Sold ajustat ciclic (2-7)		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
9. Sold primar ajustat ciclic (8+3)		0,6	0,6	0,6	0,5	0,6
10. Sold structural (8-4)		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0

[1)] *Un semn plus înseamnă măsuri one-off de reducere a deficitului*

[2)] Nu include ajustorul de 0,25pp pentru cofinanţarea proiectelor susţinute din fonduri europene

Tabel nr. 6 – Diferenţe faţă de varianta precedentă

	CODUL SEC	2014	2015	2016	2017	2018
Creşterea PIB (%)						
Varianta precedentă		2,5	2,6	3,0	3,3	
Varianta actualizată		2,8	3,2	3,4	3,7	4,0
Diferenţa		0,3	0,6	0,4	0,4	
Balanţa bugetară (% din PIB)						
Varianta precedentă	EDP B.9	-2,2	-1,4	-1,3	-1,1	
Varianta actualizată	EDP B.9	-1,5	-1,45[*)]	-1,2	-1,0	-0,8
Diferenţa		0,7	-0,05	0,1	0,1	
Datoria guvernamentala brută (% din PIB)						
Varianta precedentă		39,9	39,6	39,1	38,5	
Varianta actualizată		39,8	40,1	39,4	38,4	37,1
Diferenţa		-0,1	0,5	0,3	-0,1	

*) Include un ajustor de 0,25pp pentru cofinanţarea proiectelor susţinute din fonduri europene

Tabel nr. 7 – Sustenabilitatea pe termen lung a finanţelor publice

	2013	2014	2020	2030	2040	2050	2060
Cheltuieli totale							
Din care: Cheltuieli legate de vârstă	15,3	15,3	15,6	16,1	17,0	17,4	17,5
- Cheltuieli cu pensiile	8,2	8,2	8,1	8,1	8,4	8,4	8,1
- Cheltuieli cu asigurările sociale							
Pensii pentru limita de vârstă şi anticipate	7,0	7,0	7,0	6,9	7,2	7,2	7,0
Alte pensii (invaliditate, urmaşi)	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2	1,2	1,1
Pensii ocupaţionale (dacă ţin de administraţia centrală)							
- Îngrijirea sănătăţii	3,8	3,8	4,1	4,3	4,6	4,7	4,8
- Îngrijirea pe termen lung (anterior inclusă la „îngrijirea sănătăţii”)	0,7	0,7	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6
- Cheltuieli cu educaţia	2,6	2,6	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0
Alte cheltuieli legate de vârstă							
Cheltuieli cu dobânzile							
Venituri totale							
Din care venituri din proprietăţi							
Din care: din contribuţiile la pensii (sau contribuţii sociale, după caz)	5,5	6,1	6,1	6,1	6,1	6,3	6,5
Active ale fondurilor pentru rezervele de pensii							
Din care active consolidate ale fondurilor pentru pensiile publice (alte active decât pasivele administraţiei centrale)							
Reformele sistemice ale pensiilor[1)]							
Contribuţii sociale direcţionate către sistemul pensiilor private obligatorii[2)]	0,7	1,0	1,5	2,1	2,4	2,5	2,7
Cheltuieli cu pensiile plătite de către sistemul pensiilor private obligatorii[3)]	0	0	0	0,1	0,4	0,7	0,8
Ipoteze							
	- ritmuri medii -						
Rata de creştere a productivităţii muncii (pe oră)	1,5	1,7	2,5	2,7	2,3	2,2	1,8
Creşterea reală a PIB	3,4	2,8	3,3	1,8	1,4	1,5	1,3
Rata de participare în rândul bărbaţilor (20-64 ani)	77,7	77,6	78,6	78,5	76,7	76,5	77,0
Rata de participare în rândul femeilor (20-64 ani)	60,2	59,8	60,1	59,5	57,5	57,4	58,0
Rata totală de participare (20-64 ani)	68,9	68,7	69,4	69,1	67,2	67,1	67,7
Rata şomajului – BIM	7,1	6,8	6,7	6,7	6,5	6,5	6,5
Populaţia în vârstă de 65 ani şi peste din populaţia totală	16,4	16,7	18,0	20,4	23,1	26,9	28,8

Ritmurile medii se referă la perioada dintre anii menţionaţi. Pentru perioada de prognoză ritmurile sunt calculate pe baza PIB-ului potenţial estimat în cadrul exerciţiului de evaluare a sustenabilităţii finanţelor publice 2015.

[1)] Reformele sistemice ale pensiilor se referă la reformele pensiilor care introduc un sistem multi-pilon, ce include un pilon obligatoriu cu fond propriu total; în anul 2014 s-au direcţionat 1,0% din PIB către Pilonul II de pensii

[2)] Contribuţii sociale sau alte venituri obţinute de către pilonul obligatoriu cu fond propriu total, pentru acoperirea obligaţiilor legate de pensii, atrase în conformitate cu reforma sistemică

[3)] Cheltuieli cu pensiile sau alte beneficii sociale plătite de către pilonul obligatoriu cu fond propriu total, în legătură cu obligaţiile legate de pensii, atrase în conformitate cu reforma sistemică

Tabel nr. 7 a – Obligaţii potenţiale

	2014	2015
Garanţii publice*)	2,3%	2,8%
Din care: legate de sectorul financiar	0,02%	0,02%

*) aferente sectorului administraţiei publice, cu eliminarea garanţiilor acordate între entităţi ale sectorului administraţiei publice